

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Porovnání občanské vybavenosti vybraných obcí

Plzeňského kraje

**The compare of civic amenities in the self-
government territories of Pilsen Region**

Petr Chalupa

Plzeň 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Porovnání občanské vybavenosti vybraných obcí Plzeňského kraje“

vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 19. dubna 2023

v.r. Petr Chalupa

Zásady pro vypracování práce

1. Vymezte základní pojmy vztahující se k občanské vybavenosti
2. Porovnejte občanskou vybavenost vybraných obcí
3. Proved'te dotazníkové šetření ve vybraných obcích
4. Navrhněte doporučení pro vybrané obce

Poděkování

Rád bych poděkoval vedoucí mé bakalářské práce Ing. Vendule Tesařové, Ph.D. za její ochotu, cenné rady a poznámky. Dále bych chtěl poděkovat mé rodině za podporu po celou dobu mého studia.

Obsah

Úvod	8
1 Teoretická východiska práce	9
1.1 Urbanismus	9
1.2 Pojem sídlo.....	10
1.3 Sídelní procesy	10
1.4 Typologie sídel.....	11
1.4.1 Venkovská sídla.....	11
1.4.2 Městská sídla.....	12
1.5 Pojem obec	12
1.5.1 Kategorizace obcí	13
1.6 Občanské vybavení	14
1.6.1 Vývoj občanského vybavení.....	15
1.6.2 Členění občanského vybavení	16
1.6.3 Jednotlivé druhy občanského vybavení	18
1.7 Financování obcí	23
1.7.1 Příjmy obcí.....	23
1.7.2 Výdaje obcí.....	24
2 Charakteristika vybraných obcí.....	25
2.1 Charakteristika města Třemošná.....	25
2.2 Charakteristika města Horšovský Týn	27
2.3 Charakteristika města Planá	28
3 Analytická část	29
3.1 Vlastní výzkum občanského vybavení ve městě Třemošná.....	30
3.1.1 Školství	30

3.1.2	Zdravotní péče	31
3.1.3	Sociální péče	32
3.1.4	Kultura, tělovýchova a sport	32
3.1.5	Zařízení veřejné správy a zařízení pro ochranu obyvatelstva	34
3.1.6	Stravovací a ubytovací zařízení	35
3.1.7	Zařízení pro obchodní prodej a zařízení služeb	36
3.1.8	Dopravní obslužnost	37
3.2	Vlastní výzkum občanského vybavení ve městě Horšovský Týn	38
3.2.1	Školství	38
3.2.2	Zdravotní péče	39
3.2.3	Sociální péče	40
3.2.4	Kultura, tělovýchova a sport	40
3.2.5	Zařízení veřejné správy a zařízení pro ochranu obyvatelstva	41
3.2.6	Stravovací a ubytovací zařízení	42
3.2.7	Zařízení pro obchodní prodej a zařízení služeb	43
3.2.8	Dopravní obslužnost	44
3.3	Vlastní výzkum občanského vybavení ve městě Planá	45
3.3.1	Školství	45
3.3.2	Zdravotní péče	46
3.3.3	Sociální péče	47
3.3.4	Kultura, tělovýchova a sport	47
3.3.5	Zařízení veřejné správy a zařízení pro ochranu obyvatelstva	48
3.3.6	Stravovací a ubytovací zařízení	49
3.3.7	Zařízení pro obchodní prodej a zařízení služeb	50
3.3.8	Dopravní obslužnost	51
4	Porovnání občanského vybavení jednotlivých obcí	52

4.1	Porovnání jednotlivých oblastí občanského vybavení	52
4.2	Shrnutí	57
5	Dotazníkové šetření.....	59
5.1	Vyhodnocení odpovědí	59
6	Návrh opatření	71
7	Závěr	73
	Seznam použitých zdrojů	74
	Seznam tabulek	76
	Seznam obrázků.....	78
	Seznam příloh.....	79
	Přílohy	
	Abstrakt	
	Abstract	

Úvod

Občanská vybavenost je velmi důležitou oblastí, kterou by se mělo zabývat každé město, obec či vesnice a jejíž dostupnost a kvalita přispívá ke spokojenosti obyvatel. Občanská vybavenost prošla v minulých letech značným vývojem, který neustále pokračuje. Jelikož bydlím v menším městě, konkrétně ve městě Třemošná nacházejícím se v okrese Plzeň-sever, měl jsem zde možnost sledovat, jak se občanská vybavenost v průběhu let vyvíjela, jaké nedostatky byly odstraněny nebo naopak jaké nedostatky přetrvávají. Přišlo mi zajímavé zjistit, jak jsou na tom s úrovní občanské vybavenosti jiná města v Plzeňském kraji. Proto jsem si také vybral toto téma bakalářské práce, ve kterém budu porovnávat město Třemošná s dalšími dvěma městy podobné velikosti.

V první části bakalářské práce nejprve definuji související pojmy s využitím odborné literatury. Jedná se například o pojmy urbanismus, sídlo nebo obec. Dále definuji pojem občanské vybavení, jeho rozdělení a následně charakterizuji jednotlivé typy. Zmíním se také o financování obcí, které s rozvojem občanského vybavení bezesporu souvisí.

V druhé části pak charakterizuji vybrané obce, které budou předmětem porovnávání. Pro porovnání s městem Třemošná jsem zvolil města Horšovský Týn a Planá. Tyto města jsem vybral z toho důvodu, že mají podobné hodnoty, co se týče počtu obyvatel a také proto, že jsou umístěny v jiných okresech a jsou různě vzdálené od větších měst.

Ve třetí části provedu analýzu občanského vybavení v těchto obcích ať už na základě dostupných dat z vypracovaných strategických plánů jednotlivých měst nebo na základě vlastního terénního šetření. V případě Třemošné budu také čerpat z vlastních zkušeností. Výsledkem analýzy by pak mělo být zjištění, které druhy občanského vybavení obce obsahují a v jaké míře, a které jsou naopak nedostupné.

V další části pak výsledky analýzy jednotlivých obcí vzájemně porovnáám a zhodnotím. Následně rozešlu obyvatelům zkoumaných obcí online dotazník zaměřující se na jejich spokojenost s dostupností a kvalitou občanského vybavení v jejich obci, který následně vyhodnotím. Cílem práce bude na závěr navrhnout na základě údajů z analýzy a dotazníku doporučení pro město mého bydliště, tedy Třemošnou.

1 Teoretická východiska práce

1.1 Urbanismus

Jelikož se v této práci budu zabývat problematikou obcí a jejich občanské vybavenosti, je nutné si nejprve definovat pojmy, které s tímto tématem souvisejí. Prvním takovýmto pojmem je urbanismus. Tento termín vznikl odvozením od slova **urbs**, které se dá obecně přeložit jako město a poprvé ho použil španělský inženýr a teoretik Ildefonso Cerdà v roce 1867. Urbanismus by se dal popsat jako disciplína, která se zabývá utvářením, uspořádáním a rozvíjením sídelních útvarů a často bývá zaměňován s pojmem územní plánování. (Šilhánková, 2020)

Proces utváření a rozvíjení sídel byl v zájmu lidské společnosti již od pradávna. První stálá sídla pochází z doby, kdy lidé začali přecházet od kočovného života k životu pěstitelů a chovatelů. Lidé nejprve získávali představy o vlastnostech přírodního prostředí a na základě těchto poznatků pak vytvářeli sídla. (Hrůza & Zajíc, 1995).

Významnými oblastmi rozvoje sídel byly poté starověké civilizace jako například Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína nebo také antické Řecko a Řím. V těchto oblastech se poprvé formulovaly a uplatňovaly principy plánování a stavby měst, z nichž mnohé jsou platné dodnes. (Hrůza & Zajíc, 1995).

Na našem území se začaly objevovat první sídelní útvary blížící se úrovni měst ve 3. a 2. století př. n. l. a jednalo se o keltská sídliště, tzv. *oppidia*. Ta nejznámější se nacházela na Závisti u Zbraslavi, ve Stradonicích u Berouna, v Hrazanech u Sedlčan nebo v Nevězicích u Písku. Právě v prvním zmíněném, tedy v oppidiu na Závisti u Zbraslavi, žilo podle odhadu ve 2. století př. n. l. 1500 – 3000 obyvatel.

Města taková, jaká známe dnes, se začala zakládat na území Čech a Moravy ve 13. století n. l. Některá města také vznikla povýšením již existujícího sídelního celku. Mezi nejstarší města vzniklá v tomto období řadíme například Hradec Králové, Olomouc nebo Uničov. Během následujících století prošla města značným vývojem, který byl také ovlivněn historickými událostmi jako byly například husitské války nebo třicetiletá válka. Do poloviny 19. století došlo k proměně většiny měst a začala nová etapa vývoje v oblastech průmyslu, kultury nebo například obchodu. (Bauerová, 2018)

1.2 Pojem sídlo

Z předchozí kapitoly vyplývá, že sídlo je jedním z nejzákladnějších pojmů urbanismu. Podle Votrubce (1980) můžeme sídlo charakterizovat jako jednotku tvořenou trvale obydlenými a prostorově oddělenými seskupeními bytových i nebytových objektů, případně i jednotlivými prostorově oddělenými trvalými obydlími. Právě tyto objekty se nazývají sídelní jednotky. Jde tedy o trvalá nebo jen dočasná obydlí, která lidem slouží k přespávání, pracování nebo uchovávání věcí a zásob.

Podle Varadzina a Bečicy (2006) se upřednostňuje komplexní pojetí pojmu sídlo, které se v zásadě skládá ze základních systémů, jako jsou systémy sociální, technické, ekologické, hmotně energetické, informační a ekonomické. Tyto systémy jsou pak proloženy systémy funkčními, které zahrnují bydlení, zdravotní a sociální zabezpečení, zásobování, vědu, školství, kulturu, rekreaci, dopravní systémy, systémy služeb, údržbu města. V neposlední řadě sem patří také administrativní, bezpečnostní, politický a řídicí systém.

1.3 Sídelní procesy

V rámci sídel probíhá velké množství procesů, které můžeme označit jako sídelní nebo regionální procesy. Jedná se o procesy, které značnou mírou ovlivňují vývoj sídel a patří mezi ně například mobilita a migrace osob, sídelní či regionální dělba práce, pohyb zboží, služeb a materiálu a také vlastní prostorové přeměny sídel spojené s urbanizací a na ni navazující suburbanizací, desurbanizací a reurbanizací. (Šilhánková, 2020)

Urbanizace je moderní, časově omezený proces, který se vyznačuje dlouhodobým zvyšováním podílu městského obyvatelstva tedy takzvaným poměšťováním obyvatel. V rámci urbanizace dochází ke koncentraci hospodářského a kulturního života do větších měst na úkor venkova. Ve spojení s modernizací celé společnosti má pak toto za následek utváření nerovnoměrných, avšak velmi silných vztahů mezi městy a venkovem. Jelikož dochází ke stále většímu soustředění pracovních příležitostí do měst, vzrostl také význam škol, koncentrovaných ve městech. V důsledku toho zůstává na venkově méně vzdělané obyvatelstvo orientující se především na zemědělskou výrobu. (Binek a kol., 2007)

Lidé se však nestěhují pouze tímto jedním směrem. V dnešní době dochází i k procesu opačnému, tedy stěhování z měst na venkov. Důvodem, proč se lidé přesouvají právě na venkov, může být například vysoká cena nájemného ve městech, vidina

klidnějšího a čistšího prostředí a také čím dál tím větší rozvoj nových technologií a infrastruktury, který má za následek celkovou modernizaci některých venkovských sídel.

1.4 Typologie sídel

Sídla se dají rozdělit do dvou široce pojímaných kategorií: venkovská sídla a městská sídla. Tyto kategorie se liší například velikostí zastavěné plochy, počtem obyvatel, způsobem výstavby bydlení, dopravní infrastrukturou a také úrovní sociální a správní vybavenosti. (Varadzin & Bečica, 2006)

1.4.1 Venkovská sídla

Venkovská sídla jsou místa obydlená lidmi, existující na základě sepectí s využíváním krajiny. (Varadzin & Bečica, 2006). Při zakládání venkovských sídel vždy hrála důležitou roli správně zvolená poloha respektive tzv. *mikropoloha*. Jedná se o vztah sídla k vodě, půdě, terénu a mikroklimatu. Velký význam pro vesnické osídlení měl i ráz krajiny a její výšková členitost (Votrubec, 1980)

Z hlediska velikosti se venkovská sídla dělí na samoty, osady a vesnice. Za samotu označujeme izolované obydlí, které je oddělené od ostatních obydlí hospodářskou plochou (les, louka, pole). Jedná se například o hájovny, statky nebo salaše. Osada je pak seskupení několika obydlí, nejčastěji okolo určitého hospodářského objektu. Největším typem venkovského sídla jsou vesnice, které jsou tvořené větším počtem usedlostí. (Varadzin & Bečica, 2006)

Typickým znakem vesnice je menší počet obyvatel a nižší hustota zalidnění, než je tomu ve městech. Charakteristická je také nízkopodlažní zástavba tvořená z velké části rodinnými domy, zemědělskými usedlostmi a dalšími budovami jako je například škola, kostel, fara, pošta apod. Úroveň vybavenosti vesnic závisí na velikosti, funkci a teritoriální poloze. V některých vesnicích, ležících například na dopravních tepnách, může být rozsah služeb srovnatelný s menšími městy. (Šilhánková, 2020) (Varadzin & Bečica, 2006)

Podle Varadzina a Bečicy (2006) můžeme dnes dělit venkovská sídla na:

1. *Klasická venkovská sídla* – Zde převažuje obyvatelstvo pracující v primárním sektoru (lesní, vodní a zemědělské hospodářství) a většina jejich ekonomických aktivit se odehrává na území sídla.

2. *Venkovská sídla existující v rámci sídelních aglomerací* – Jedná se o sídla, která se specializují na vzájemně výhodné „soužití“ s velkým městem nebo skupinou městských sídel. Vývoj těchto sídel je tak součástí rozvoje celé aglomerace
3. *Sídla existující v periferiích státu* – Patří sem sídla, která se rozkládají například v hraničních pásmech nebo v přírodních rezervacích.
4. *Přechodná sídla* – Tato sídla mají formu venkovského osídlení, jsou ale plně integrována se životem města. S postupující integrací je pak tento typ sídel převáděn jako městská čtvrť do její správy.

Venkovská sídla se dají také rozlišovat podle polohy vůči urbanizovaným územím a urbanizačním osám. Celkový urbanistický rozvojový potenciál pak závisí na tom, jak daleko se sídla nachází od urbanizovaných území nebo zda leží či neleží na urbanizačních osách. (Binek a kol., 2007)

1.4.2 Městská sídla

Městská sídla lze popsat jako geograficky vymezené útvary, které jsou od vesnic odlišeny určitými charakteristickými znaky. Mezi ně patří především větší velikost v porovnání s vesnicemi, vyšší počet obyvatel a hustota zalidnění, kompaktnost a koncentrace zástavby, typická demografická, sociální a profesní struktura obyvatel (pracují spíše v oblastech obchodu, průmyslu a služeb) a poskytování správních, vzdělávacích, výzkumných, zdravotnických, obchodních a kulturních funkcí pro širší okolí. (Šilhánková, 2020)

Lidé očekávají od sídel městského typu efektivnější uspokojení stávajících potřeb a rozvíjení nových, které jim sídla venkovská nejsou schopna zprostředkovat. V průběhu vývoje společnosti se tyto potřeby různě měnily. Sídla městského typu mají tedy povahu složitého urbanistického a sociálně ekonomického systému, u něhož docházelo po dobu jeho vývoje ke značným proměnám. (Macháček a kol., 2011)

1.5 Pojem obec

Aby bylo možné dále specifikovat různé typy městských sídel, je nutné vysvětlit pojem obec. Podle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích §1 je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při

plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. (podle § 2 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb.)
Mezi orgány obce patří zastupitelstvo obce, rada, starosta nebo obecní úřad.

1.5.1 Kategorizace obcí

V České republice se v současnosti nachází 6258 obcí. Některé z nich mají navíc statut městyse, města nebo statutárního města. Obec je tedy pojem nadřazený - každý městys, město nebo statutární město je zároveň obcí. Obec může být tvořena menším či větším počtem vesnic, tudíž neplatí, že každá vesnice je obcí (může být například pouze její částí).

1. Městys

Městys je sídlo, které tvoří takzvaný přechod mezi vesnicí a městem. Plní roli spádového městečka pro vesnice v okolí, chybí mu však některé typické městské znaky, proto nemůže užívat statut města. V současnosti se obec stane městysem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. (podle § 3 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb.) Městys je samostatně spravován zastupitelstvem městyse. Dalšími orgány městyse jsou rada městyse, starosta, úřad městyse a zvláštní orgány městyse. (podle § 5 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb.) V současné době s v České republice nachází 231 obcí s tímto statutem.

2. Město

Město je obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. (podle § 3 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb.) Existují však výjimky, kdy je statut města udělován i obcím, které mají méně než 3000 obyvatel. Takových měst je v České republice kolem 200 z celkového počtu 608. Města jsou samostatně spravována zastupitelstvem města; dalšími orgány města jsou rada města, starosta, městský úřad a zvláštní orgány města. (podle § 5 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb.).

3. Statutární město

Některá města mohou navíc ještě získat statut statutárního města. Statutární město je samostatně spravováno zastupitelstvem města; dalšími orgány statutárního města jsou rada města, primátor, magistrát a zvláštní orgány města. (podle § 5 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb.). Území těchto měst se pak může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy. V České republice se v současnosti nachází 26 obcí

se statutem statutárního města. Zvláštním statutárním městem je Praha, která má navíc statut hlavního města.

Další možností je dělení obcí podle rozsahu výkonu státní správy. Rozlišujeme zde 3 kategorie:

1. *Obec se základním rozsahem přenesené působnosti (obce I. typu)*

Do této první kategorie patří všech 6258 obcí na území ČR. Obce spravují své záležitosti samostatně. Do samostatné působnosti obcí mohou zasahovat státní orgány a orgány krajů, ale jen tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který zákon stanoví. (Šimková, 2020)

2. *Obec s pověřeným obecním úřadem (obce II. typu)*

Pověřený obecní úřad vykonává kromě přenesené působnosti vykonávané všemi obcemi i další úkoly státní správy. Nevykonává tak pouze pro území dané obce, ale rovněž pro další obce ve správním obvodu pověřeného obecního úřadu. Úkoly týkající se pověřených obecních úřadů souvisejí například s úsekem ochrany přírody a krajiny, volebními záležitostmi, krizovým řízením apod. (Šimková, 2020)

3. *Obec s rozšířenou působností (obce III. typu)*

Obecní úřad obce s rozšířenou působností vykonává kromě přenesené působnosti vykonávané všemi obcemi a obcemi s pověřeným obecním úřadem navíc i další úkoly státní správy. Mezi kompetence svěřené obecním úřadům obcí s rozšířenou působností patří například vydávání cestovních a osobních dokladů, řidičských průkazů, živnostenských oprávnění apod. (Šimková, 2020)

1.6 Občanské vybavení

Občanským vybavením rozumíme soubor obslužných funkcí pro obyvatele, který uspokojuje široké spektrum základních potřeb obyvatel a jejich nároků na výchovu a vzdělávání, zdravotní a sociální péči, kulturu, sport, zábavu, stravování, ubytování, obchodní prodej, služby, tělovýchovu a sport, a mnohé další. (Rozmanová, 2006)

V předchozí kapitole jsme se seznámili s různými typy obcí. To, o jaký typ obce se jedná, má také velký vliv na občanskou vybavenost obce. Dá se předpokládat, že v obcích se statutem města bude rozvinutější občanské vybavení než například v menších obcích či obcích se statutem městyse. Další faktory ovlivňující úroveň a rozvoj občanského

vybavení vycházejí z demografické, ekonomické a sociální skladby obyvatel. Dále má také velký význam geografická poloha sídla, tedy jak moc vzdálené je sídlo od většího města nebo zda například leží na některé z dopravních tepen. (Rozmanová, 2006)

1.6.1 Vývoj občanského vybavení

V závislosti na hospodářské a politické situaci na našem území prošlo občanské vybavení v minulém století značným vývojem. Před sametovou revolucí roku 1989 mělo občanské vybavení vyhrazeno určitá specifika. Vyznačovalo se centrálně řízeným plánováním, velmi přesnými plošnými a prostorovými ukazateli na obyvatele a byl kladen důraz na zajištění standardů dostupnosti pro obyvatele (rovnoměrné pokrytí občanského vybavení ve vztahu k bydlištěm a v rámci střediskové soustavy osídlení). Různá zařízení občanského vybavení byla rozřazena do skupin například podle charakteru umístění, četnosti výskytu a používání zařízení, míry závislosti na bydlení nebo na demografické či sociální skladbě obyvatel. Podle těchto kritérií byla zařízení členěna na tři kategorie. Do první kategorie patřily zařízení *základní*, které byly využívány nejvíce a byl u nich kladen důraz na dostupnost a krátké docházkové vzdálenosti. Jednalo se například o mateřské a základní školy, prodejny základních potravin atd. Druhou kategorií tvořily zařízení *vyšší a nadměstská*. Patřily sem například obvodní zdravotnická střediska, divadla, parky kultury a oddechu, sportovní stadiony atd. Do poslední kategorie spadaly zařízení *specifická*, která vycházela především z přírodních podmínek, ve kterých se sídlo nacházelo. Jako příklad se dají uvést třeba zařízení pro zimní rekreaci, stanice horské služby, lázeňské léčebny, ozdravnice atd. (Rozmanová, 2006).

Po proběhnutí sametové revoluce začátkem devadesátých let nastaly změny, jelikož se lidem začala nabízet možnost soukromého podnikání. Změny proběhly ve všech oblastech a zasáhly i občanské vybavení. K největším proměnám docházelo ve městech, kde začaly výstavby velkých supermarketů, hypermarketů a dalších nákupních středisek. Vznikala ale i spousta menších obchodů a prodejen, jelikož možnost podnikat měl najednou každý. Prudký rozvoj obchodu a služeb ve městech měl za následek stále větší dojíždění venkovských obyvatel do nově vzniklých spádových center. Na základě toho pak docházelo k úpadku občanského vybavení ve venkovských sídlech. Došlo k úbytku zákazníků v místních zařízeních obchodu a služeb, což způsobilo úplný zánik některých zařízení. Úpadek občanského vybavení na venkově měl pak za následek stěhování některých obyvatel do měst neboli urbanizaci. (Kubeš, 2000).

V současné době je výstavba nových supermarketů a hypermarketů spíše sporadická. Častěji se setkáváme s modernizací a přestavbou již existujících nákupních zařízení. Některé prodejní řetězce se také snaží integrovat své velkoplošné maloobchody do městských struktur, aby tím eliminovaly nutnost dojíždění za nákupem na okraj města, kde byla v minulosti tato obchodní zařízení tradičně umístována.

Přeměna a modernizace nesouvisí v současnosti jen s obchodními řetězci, ale i s ostatními druhy občanského vybavení. Některá zařízení, která byla před rokem 1989 důležitá a často využívaná, v současnosti zanikla nebo značně klesla potřeba jejich využívání. Výrazně poklesl zájem o využívání například jeslí, čistíren nebo prádelen. Lidé také již tolik nevyužívají opravy elektrospotřebičů, televizních přijímačů apod. Došlo také k zániku malých kin, která byla nahrazena sítí soustředěných multikin. V souvislosti s technickým pokrokem došlo v posledních letech ke vzniku zcela nových tzv. progresivních druhů občanského vybavení. Vznikly například zcela nové druhy škol (v důsledku nové organizace školství) nebo sociálních služeb (nové druhy zařízení sociální péče, hospiců a dalších charitativních zařízení). Dochází také ke vzniku nových zdravotnických pracovišť (např. kliniky plastické chirurgie) a řady nových druhů kulturních zařízení (alternativní a experimentální divadelní scény, multifunkční kulturní centra). Velký rozvoj také zaznamenala tělovýchovná zařízení (fitness centra, posilovny, centra pohybové výchovy, aquaparky, squashové haly, golfové hřiště) a vznikly i další dříve nezvyklé druhy občanského vybavení (noční kluby, herny, kasina, pizzerie a další druhy rychlého občerstvení s dovážkou až do domu atd.). (Rozmanová, 2006).

1.6.2 Členění občanského vybavení

1. Podle významu a frekvence užívání

Prvním rozdělením občanského vybavení je rozdělení podle významu a frekvence jeho užívání. Rozlišujeme zde dvě kategorie a sice občanské vybavení základní a vyšší.

- a) *Základní* - Základní občanské vybavení by se dalo zjednodušeně popsat jako vybavení, bez kterého se žádný obyvatel neobejde. Bývá využíváno denně a je proto nejčastěji rovnoměrně rozmístěné v obytných plochách, aby bylo v pěší docházkové vzdálenosti z míst bydliště. Základní občanské vybavení

slouží především okruhu obyvatel z blízkého okolí. Mezi příklady základního občanského vybavení patří například školy (mateřská škola, základní škola), zařízení ambulantní zdravotní péče (všeobecný praktický lékař, praktický lékař pro děti a dorost, zubní lékař, gynekolog, lékárna), hřbitov, knihovna, kostel, úřady místních samospráv (magistrát, městský úřad, obecní úřad) a státní správy, pošta, policejní služebna, záchranná služba, dětská hřiště, prodejny potravin, restaurace a jídelny, kadeřnictví, kosmetické služby či finanční služby. (Rozmanová, 2006)

- b) *Vyšší* - Vyšší občanské je méně často využívané, v některých případech zahrnuje i zařízení, které obyvatelé za celý život nikdy nevyužijí. Na rozdíl od základního občanského vybavení slouží to vyšší vždy širšímu okruhu uživatelů, než jsou obyvatelé nejbližšího okolí. Mezi příklady vyššího občanského vybavení patří střední škola, gymnázium, střední odborné učiliště, základní umělecká škola, vysoká škola, vědecko-výzkumný areál, domov pro seniory, dům s pečovatelskou službou, azylový dům, dětský domov, ústav sociální péče pro děti, mládež či dospělé, domov pro matky s dětmi, specializovaná ambulantní zdravotní péče, poliklinika, nemocnice, léčebna dlouhodobě nemocných, divadlo se stálou scénou, operní nebo koncertní dům, kulturní dům, kino, vědecká knihovna, lázně, hotel, plavecký bazén či různé sportovní stadiony. (Rozmanová, 2006)

2. Podle umístění v území

Dalším druhem členění občanského vybavení je rozdělení podle umístění v území, tedy podle toho, kde se zařízení občanského vybavení nachází. Rozlišujeme tyto základní polohy:

- a) *V centrální zóně* - V této zóně bývá lokalizované takové občanské vybavení, které má celoobecní význam. Jedná se například o obecní úřad, další úřady vyžadující osobní styk s veřejností, poštu, obchody, ale patří sem také občanské vybavení plnící kulturní, společenskou a reprezentativní funkci (divadla, koncertní domy, muzea, galerie). (Rozmanová, 2006)
- b) *V obytném území* – V tomto území se často vyskytují zařízení, která jsou denně využívána a jsou v pěší dostupnosti z místa bydliště. Patří sem obchody, provozovny služeb, stravovací zařízení jako restaurace, hospody, kavárny,

cukrárny, mateřské školy, základní školy, ordinace lékařů, zdravotní střediska, sportovní hřiště apod. (Rozmanová, 2006)

- c) *Na okraji sídla* – Zařízení občanského vybavení umístěné na okrajích sídel mívá často větší nároky na plošné výměry pozemků, musí být však snadno dostupné ze sídla. Typickými příklady jsou areály nemocnic a léčebných ústavů, sportovní areály, areály středních či vysokých škol a v neposlední řadě také velkoplošná obchodní zařízení jako jsou supermarkety, hypermarkety, hobby markety, nákupní centra a další. (Rozmanová, 2006)
- d) *Izolovaně mimo sídla, ve volné krajině* – mimo sídla bývá umísťováno občanské vybavení, u kterého je vyžadován přímý kontakt s okolní volnou krajinou. Patří sem například specifické sportovní areály, ubytovací zařízení, léčebné ústavy a ozdravovny nebo například věznice, vojenské areály a jiná zařízení pro obranu a bezpečnost státu. (Rozmanová, 2006).

3. Podle veřejného zájmu na jeho zřizování

- a) *Nekomerční (veřejné)* – Nekomerční občanské vybavení je takové vybavení, které je ekonomicky nesoběstačné a je závislé na dotacích a subvencích. Patří sem stavby pro školství, zdravotnictví, sociální péči, kulturu, církevní účely, tělovýchovu a sport, ale také například obecní, městské, okresní a krajské úřady. (Šilhánková, 2020)
- b) *Komerční* - Komerční občanská vybavenost zahrnuje taková zařízení, která jsou ekonomicky soběstačná a vytvářejí zisk. Jako příklad se dají uvést stavby pro obchod, veřejné stravování či ubytování. (Šilhánková, 2020)

1.6.3 Jednotlivé druhy občanského vybavení

1. Vzdělávání a výchova (školství)

Školství představuje velmi významnou část základního, ale i vyššího občanského vybavení. Do základního občanského vybavení spadají mateřské a základní školy, do vyššího pak školy střední, gymnázia, střední odborná učiliště, vysoké školy, vyšší odborné školy či základní umělecké školy. Zejména u mateřských a základních škol jsou dána pravidla pro docházkovou či dojezdovou vzdálenost. Ideální je tedy umístění v těžišti příslušného obytného území, pokud možno v návaznosti na směr docházky k zastávkám veřejné dopravy a k ostatním druhům občanského vybavení. (Rozmanová, 2006).

2. Zařízení sociálních služeb a péče o rodiny (sociální péče)

Sociálními službami nazýváme činnost nebo soubory činností, které zajišťují pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo slouží jako prevence sociálního vyloučení. Jedná se o zařízení nabízející pomoc osobám zdravotně postiženým, společensky nepřizpůsobivým, seniorům nebo rodinám s dětmi. Příkladem těchto zařízení jsou centra denních služeb, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy s pečovatelskou službou, azylové domy či ústavy sociální péče pro děti a mládež. (Rozmanová, 2006).

3. Zařízení zdravotních služeb (zdravotnictví)

Zdravotnická zařízení patří mezi nejdůležitější zařízení občanského vybavení. Zahrnují například zařízení ambulantní zdravotní péče, které spadají mezi základní občanské vybavení. Patří sem veškeré ordinace lékařů (praktický lékař pro děti a dorost, praktický lékař pro dospělé, ambulance gynekologa či porodníka nebo ambulance specialistů). Dalšími druhy zdravotnických zařízení jsou například zařízení lůžkové zdravotní péče, zdravotnická záchraná služba, odborné léčebné ústavy a jiná zdravotnická zařízení jako například kojenecké ústavy, lékárny a výdejny léčiv nebo hygienické stanice. (Rozmanová, 2006) V rámci krajů nebývá dostupnost především specializovaných lékařů zcela vyvážená. Ordinace lékařů specialistů se nacházejí ve větší míře spíše ve městech jako doplňující služby ambulantních částí nemocnic. (Wokoun, 2007)

4. Zařízení kultury

Kultura obecně přispívá k rozvoji intelektuální, emocionální i morální úrovně občanů a plní v tomto smyslu i výchovně vzdělávací funkci. Zařízení kultury tedy bývají využívána jak pro trávení volného času, tak i jako součást výuky školských zařízení. Většina těchto zařízení nepatří mezi základní občanské vybavení, a proto jejich výskyt v menších obcích není tak rozšířen. Mezi příklady kulturních zařízení patří divadla, kina, koncertní sály, knihovny, kulturní domy, muzea, galerie či botanické nebo zoologické zahrady. (Rozmanová, 2006)

5. Zařízení tělovýchovy a sportu

Stejně jako u kulturních zařízení se jedná o zařízení využívaná pro trávení volného času. Zařízení pro tělovýchovu a sport se dají rozdělit na zařízení pro rekreační

tělovýchovu (tj. neorganizovanou, s volným vstupem), pro školní tělesnou výchovu a pro organizovanou tělovýchovu. Rekreační tělovýchovu zastupují například dětská hřiště, cyklostezky, in-line dráhy, běžecké lyžařské tratě. Mezi zařízení pro školní tělesnou výchovu patří tělocvičny a hřiště základních či středních škol. Organizovaná tělovýchova zahrnuje například velkoplošná hřiště, golfová hřiště, sportovní stadiony a haly, plavecké a zimní stadiony, autokrosově, cyklokrosově a motokrosově tratě, zařízení pro jezdecký sport a další. (Rozmanová, 2006)

6. Zařízení veřejné správy

Jedná se o zařízení nekomerčního charakteru sloužící pro správu a řízení obcí, krajů a státu, které poskytují celostátně propojené služby i pro zajištění komunikace a bezpečnosti občanů. Patří sem například krajské úřady, obecní úřady, magistráty, soudy nebo také poštovní úřady. (Rozmanová, 2006)

7. Zařízení pro ochranu obyvatelstva

Do této skupiny patří zařízení, které zajišťují bezpečí obyvatel a které řeší situace způsobené mimořádnými událostmi jako jsou dopravní nehody, přírodní kalamity nebo ekologické katastrofy. Mezi příklady těchto zařízení patří stavby pro bezpečnost (např. úřadovny policie, stavby a zařízení hasičského záchranného sboru), stavby pro obranu státu (např. kasárny, muniční sklady, sklady vojenské techniky) nebo stavby pro účely vězeňské služby. (Rozmanová, 2006)

8. Zařízení pro obchodní prodej

Tyto zařízení se nejčastěji dělí na velkoobchodní prodej a maloobchodní prodej. Velkoobchodní zařízení jsou podniky nakupující zboží ve velkém od výrobců, které pak prodávají bez podstatné změny maloobchodníkům, stravovacím zařízením a drobným výrobcům. Příkladem velkoobchodních zařízení mohou být například veletržní areály nebo logistická centra. (Rozmanová, 2006) Maloobchodní zařízení pak zprostředkovávají prodej konečným spotřebitelům. Mohou být rozdělena na typ městský, kam patří například pultové prodejny, samoobsluhy nebo venkovní tržiště, a na typ příměstský, do kterého spadají supermarkety, hypermarkety, či diskontní prodejny. (Šilhánková, 2020)

9. Zařízení ubytování

Mezi ubytovací zařízení patří všechna zařízení poskytující ubytování a služby s tím spojené. Tyto zařízení se mohou dělit například podle umístění ve struktuře sídel (městské a venkovské), podle kvality a širě nabízených služeb, podle velikosti nebo podle funkce (např. ubytovací zařízení turistická, wellness, kongresová, lázeňská, horská, sportovní apod.). Patří sem například hotely, motely, penziony, ubytovny, chatové osady, internáty středních škol či koleje vysokých škol. (Rozmanová, 2006)

10. Zařízení stravování

Stravovací zařízení představují specifickou službu obyvatelstvu zajišťující nejrůznější formy stravování. (Šilhánková, 2020) Zařízení veřejného stravování jsou umisťována zejména do lokalit s větší hustotou zástavby. Jedná se o vestavěná zařízení nebo volně stojící objekty, které kromě funkce stravovací plní i funkci společensko – zábavní, případně i kulturní. Slouží tedy nejen pro přípravu a podávání pokrmů, ale i pro společenské aktivity (rodinné a firemní oslavy, svatby apod.). Mezi stravovací zařízení patří restaurace, bufety, kavárny, cukrárny, jídelny, pivnice, vinárny nebo bary. (Rozmanová, 2006)

11. Zařízení služeb

Zařízení služeb rozdělujeme na výrobní a nevýrobní. Mezi nevýrobní služby patří například kadeřnické služby, kosmetické služby, hygienické služby, prádelny, čistírny, krejčovství, pohřební služby, fotografické služby, půjčovny, tiskařské služby, reklamní služby, informační služby, cestovní kanceláře, sázkové kanceláře, úklidové služby, zasklívací a rámařské služby, údržba nábytku nebo květinářství. Do skupiny výrobních služeb patří například kovářství, truhlářství, autoservisy, pneuservisy, opravy strojů a zařízení, opravy elektrospotřebičů, počítačů a mobilních telefonů, oděvní a textilní provozovny, knihařství, opravy sportovních potřeb, opravy hudebních nástrojů, chovatelské služby, stavební údržba, zahradnictví, péče o veřejnou zeleň, čištění a údržba komunikací a další. (Rozmanová, 2006)

12. Zařízení administrativy

Mezi administrativní zařízení patří kancelářské objekty pro obchodní a administrativní činnost soukromých subjektů a firem, pro finanční sektor (banky,

spořitelny, pojišťovny), IT, telekomunikaci, obchod a celé spektrum dalších služeb (advokátní kanceláře, reklamní agentury, poradenství). (Rozmanová, 2006)

13. Zařízení církví

Patří sem zařízení, které slouží potřebám církví a jejich posláním. Jako příklady se dají uvést farní kostely, poutní kostely, hřbitovní kostely, kaple nebo modlitebny. (Rozmanová, 2006)

14. Zařízení dopravy

Velmi důležitou složkou, která souvisí s občanským vybavením je doprava. Ta zahrnuje jakékoliv přemísťování osob, předmětů a hmot, energií a také zpráv a informací. Jejím základním významem je zprostředkování nezbytných vazeb mezi prostory, které jsou vyhrazené základním aktivitám (bydlení, práce, rekreace). Doprava se dělí podle užitého dopravního systému na dopravu silniční (tj. doprava automobilová včetně MHD, doprava cyklistická a pěší), železniční, leteckou a vodní. (Šilhánková, 2020)

V rámci větších měst fungují systémy městské hromadné dopravy, které mají za cíl usnadnit obyvatelům města pohyb mezi bydlištěm, prací či jednotlivými zařízeními občanského vybavení. V menších městech, obcích a vesnicích systém MHD zavedený není, je zde ale důležité, aby existovalo dobré spojení mezi danou obcí a nedalekými většími městy, které by obyvatelům umožnilo dojíždění například do školy, za prací, za službami nebo do obchodů.

Nejčastěji je v případě dojíždění z menších měst do větších využívána doprava automobilová, dále pak autobusová a železniční. Nejvyšší flexibilitu vykazuje doprava automobilová. Lidé, kteří osobní automobil k dispozici nemají, využívají nejčastěji za účelem dojíždění do větších měst dopravu autobusovou. Doprava železniční již v dnešní době nenabízí výrazný prostorový rozvoj, její rozsah je dán spíše historickými podmínkami v dobách jejího formování. Proto je v dnešní době železniční doprava využívána spíše k dopravě na vzdálenosti větší. (Dokupil & Matušková, 2005)

Mezi další způsoby dopravy patří i doprava cyklistická nebo pěší. Tyto způsoby dopravy bývají velmi hojně využívány například v centrech velkých měst. V rámci menších měst a obcí pak pěší nebo cyklistická doprava bývá jednou z mála možností

dopravy, vzhledem k absenci MHD. Je proto důležité, aby byly obce vybaveny kvalitní sítí chodníků a cyklostezek.

1.7 Financování obcí

Pro zřízení či rekonstrukci určitých zařízení občanského vybavení je nutné, aby obec vynaložila své finanční prostředky. S tím souvisí problematika financování obcí. Jelikož bývají finanční zdroje obcí považovány v praxi za relativně nedostatečné, je třeba se snažit o jejich co nejefektivnější využívání. Důležitou roli hraje rozpočet obce, který je zároveň i finančním plánem, kdy obec podle schváleného rozpočtu hospodaří v průběhu rozpočtového (kalendářního) roku. V poslední době vznikají v rámci obcí ale i různé střednědobé finanční plány tzv. rozpočtové výhledy nebo také finanční prognózy, které mají za cíl uvést do rovnováhy obecní rozpočet z dlouhodobého hlediska. Tyto prognózy mají za cíl především koordinovat investiční aktivity obcí s příslušnými zdroji. (Macháček a kol., 2011)

V rozpočtu obcí se rozlišují jednotlivé kategorie příjmů a výdajů podle různých hledisek. Nejčastěji je u obcí používáno druhové hledisko, podle kterého se příjmy dělí na daňové, nedaňové, kapitálové a dotace. Výdaje se pak dělí na běžné a kapitálové. (Varadzin & Bečica, 2006)

1.7.1 Příjmy obcí

Příjmy obcí se tedy podle Varadzina a Bečicy (2006) dělí na:

- *Daňové příjmy* – Jedná se o nejdůležitější kategorii příjmů. Mezi tyto příjmy patří například příjmy ze správních poplatků, příjmy z vybraných pokut a odvodů, výnosy ze svěřených daní (daň z příjmu právnických osob, daň z nemovitých věcí) nebo příjmy z místních poplatků.
- *Nedaňové příjmy* – Spadají sem příjmy vyplývající z vlastnických práv k majetku, příjmy z vlastní hospodářské činnosti obce a příjmy vznikající obci jako zřizovateli nebo zakladateli jiných právnických osob.
- *Kapitálové příjmy* – Tyto příjmy zahrnují příjmy z prodeje majetku ve vlastnictví obce (např. prodej nepotřebných budov, stavebních pozemků).
- *Přijaté dotace* – Jedná se o peněžité dar nejčastěji ze státního rozpočtu. Patří sem ale i dotace z rozpočtu kraje a jeho fondů, nebo v současné době obcemi často využívané dotace Evropské unie.

1.7.2 Výdaje obcí

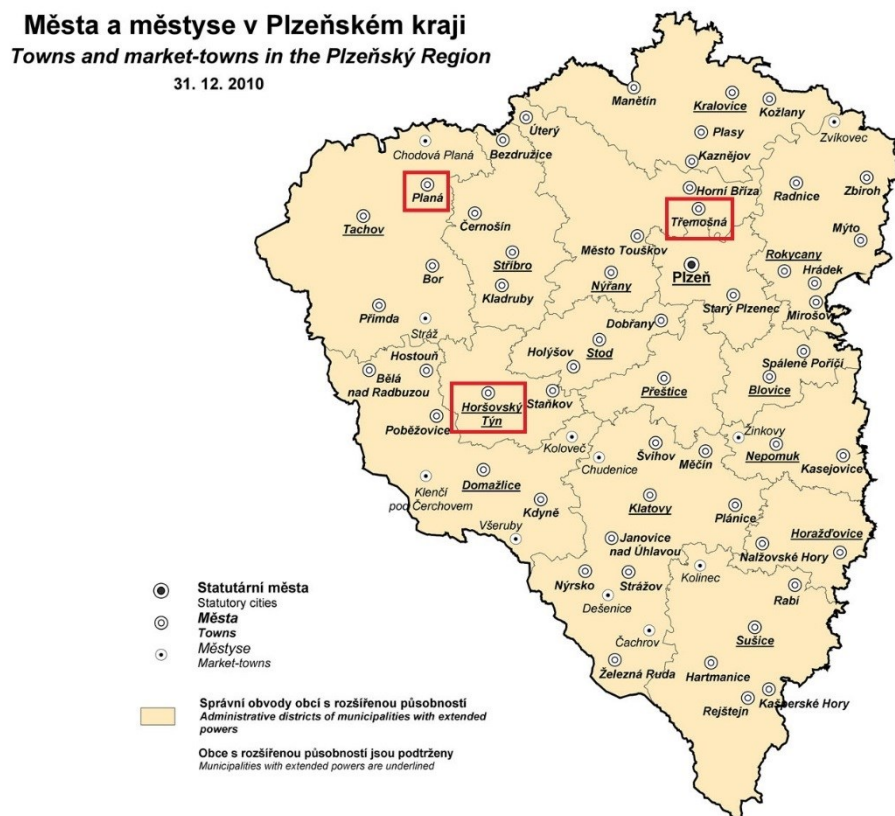
Výdaje obcí se podle Varadzina a Bečicy (2006) dělí na:

- *Běžné výdaje* – Jedná se o největší skupinu výdajů v obecních rozpočtech, které zahrnují především výdaje týkající se provozních činností. Běžné výdaje zahrnují například platy zaměstnanců, nákupy energií, služeb apod. Patří sem ale i neinvestiční transfery neziskovým organizacím, obyvatelstvu nebo zřízeným příspěvkovým organizacím, které poskytují veřejné statky obyvatelstvu na neziskovém principu (např. v oblasti školství, kultury, sportu nebo veřejné zeleně).
- *Kapitálové výdaje* – Kapitálové výdaje představují financování dlouhodobých investičních potřeb, které bývají často velmi nákladné a týkají se modernizace a rozšíření infrastruktury obce. Může se jednat například o výdaje na výstavbu kanalizace, domu pečovatelskou službou nebo koupaliště.

2 Charakteristika vybraných obcí

V této kapitole se budu zabývat základní charakteristikou obcí, jejichž občanské vybavení budu následně analyzovat a porovnávat. Jedná se o obce Třemošná, Planá a Horšovský Týn, které mají všechny statut města. Tyto města mají podobný počet obyvatel, jsou od sebe přibližně stejně vzdálené a každé se nachází v jiném okrese.

Obrázek 1: Města a městyse v Plzeňském kraji

Zdroj: Český statistický úřad [ČSÚ]

2.1 Charakteristika města Třemošná

Město Třemošná leží přibližně 3 kilometry severně od Plzně v okrese Plzeň-sever a rozkládá se na katastrálním území o ploše 18,12 km². Od ledna 2003 je součástí správního obvodu ORP Nýřany. Je obcí s pověřeným obecním úřadem, do jejíž správy patří 15 obcí. (Český statistický úřad [ČSÚ], 2022)

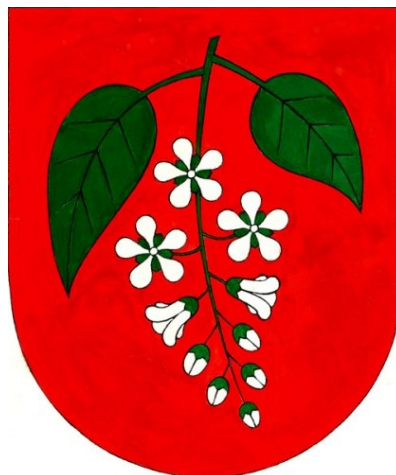
V 19. století byly na území Třemošné a v jejím okolí objeveny nerostné suroviny (uhlí, kaolín), které přispěly k rozvoji průmyslu, zejména keramického. Ke konci

19. století byla Třemošná jednou z největších obcí na Plzeňsku. Po roce 1960 se stala součástí Třemošné sousední obec Záluží. K povýšení Třemošné na město došlo v roce 1972 usnesením Západočeského krajského národního výboru. Současným správním orgánem je Městský úřad Třemošná. (Město Třemošná, 2023)

K 1.1. 2022 čítá Třemošná 5053 obyvatel, patří tedy mezi středně velká města Plzeňského kraje. Je zde však vysoká hustota zalidnění, která činí přes 270 obyvatel na km². Počet obyvatel v posledním desetiletí zaznamenal nepatrný nárůst, stále tedy dochází k výstavbě nových bytových i rodinných domů. Celkový počet domů přesahuje od roku 2021 hranici 1400. (Český statistický úřad [ČSÚ], 2022) Město Třemošná bylo dříve zatíženo hlukem a výfukovými plyny z přetížené dopravy. Třemošná totiž leží na hlavní dopravní tepně z Plzně na Most a aby došlo k odklonění dopravy proudící přes město, byl v roce 2011 zprovozněn městský obchvat.

Třemošnou protéká řeka Třemošenka. Okolí města má příznivé životní prostředí, s množstvím lesních porostů. Nedaleko Třemošné se nachází rozhledna na kopci Krkavec. Mezi zajímavosti města patří například rodný dům slavného českého malíře Václava Brožíka nebo historický železniční viadukt vystavěný italským stavitelem Pietrem Righinim v roce 1872.

Obrázek 2: znak města Třemošná

Zdroj: Oficiální stránky Města Třemošná.

2.2 Charakteristika města Horšovský Týn

Horšovský Týn je město a zároveň i obec s rozšířenou působností v okrese Domažlice v Plzeňském kraji. Je druhým největším a třetím nejlidnatějším městem okresu. Leží na řece Radbuze 10 kilometrů severně od Domažlic a 42 kilometrů jihozápadně od Plzně. Horšovským Týnem prochází hlavní silnice vedoucí směrem na Folmavu.

Horšovský Týn se skládá z několika částí. Samotné město je tvořeno částmi: Velké Předměstí, Malé Předměstí, Plzeňské Předměstí a Město. Dále do katastrálního území Horšovského Týna spadá 17 obcí vesnic a sice Dolní Metelsko, Hašov, Horní Metelsko, Horšov, Kocourov, Lazce, Nová Ves, Oplotec, Podhájí, Podražnice, Semošice, Svata Anna, Svinná, Tasnovice, Valdorf a Věvrov. Celkově má katastrální území města rozlohu 71,3 km² a žije zde 4839 obyvatel. Tento počet obyvatel je v posledním desetiletí víceméně podobný, nedošlo zde k žádnému výraznému nárůstu ani úbytku. (Český statistický úřad [ČSÚ], 2022)

V Horšovském Týně se vyskytují velmi zachovalé historické památky, proto je již od roku 1953 městskou památkovou rezervací. Mezi nejvýznamnější objekty patří Státní hrad a zámek Horšovský Týn s rozlehlým zámeckým parkem a naučnou stezkou, kostel svatého Petra a Pavla, historické domy na náměstí Republiky nebo Rozhledna na Šibeničním vrchu nacházející se nedaleko od města. Západně od města se nachází CHKO Český les. (Město Horšovský Týn, 2023)

Obrázek 3: znak města Horšovský Týn

Zdroj: Oficiální stránky města Horšovský Týn.

2.3 Charakteristika města Planá

Město Planá leží přibližně jedenáct kilometrů severovýchodně od Tachova a stejně daleko jižně od Mariánských Lázní v okrese Tachov v Plzeňském kraji. Planá je obcí s pověřeným obecním úřadem, která spadá do správního obvodu ORP Tachov.

Planá se rozkládá na katastrálním území o rozloze 62,5 km². V tomto území leží několik vesnic, které jsou částmi města Planá. Jedná se o vesnice Křínov, Kříženec, Otín, Pavlovice, Svahy, Týnec, Vížka, Vysoké Sedliště a Zliv. Celkový počet obyvatel v této oblasti k 1.1. 2022 činí 5278. Během posledních deseti let zde došlo k úbytku zhruba o 300 obyvatel. Vzhledem k rozsáhlé ploše katastrálního území města Planá je v celé oblasti nízká hustota zalidnění. Samotný okres Tachov je také veden jako nejhřidčeji osídlený okres Plzeňského kraje. (Český statistický úřad [ČSÚ], 2022)

Planá leží při hlavní silnici na ose Plzeň – Stříbro – Cheb. Hlavní silnice vede kolem Plané, čímž je eliminován hluk v centru města. Právě v centru se nachází dlouhé náměstí, které je vyhlášeno jako městská památková zóna. Mezi památky města patří také zámek, kostel sv. Petra a Pavla, kostel Nanebevzetí Panny Marie, Svatojánský sloup, radnice a další historické domy. V okolí Plané se nachází CHKO Český les a CHKO Slavkovský les. (Město Planá, 2023)

Obrázek 4: znak města Planá

Zdroj: Oficiální stránky města Planá.

3 Analytická část

V této části jsem se zaměřil na analýzu občanského vybavení v již zmíněných městech Třemošná, Horšovský Týn a Planá. Pro získání dat jsem využil strategické plány jednotlivých měst, které jsou dostupné na jejich webových stránkách. V případě Třemošné jsem vycházel také z vlastních vědomostí. Zbylé dvě obce jsem osobně navštívil, abych mohl posoudit rozmístění některých zařízení, případně i kvalitu (např. venkovní hřiště). Analýza v jednotlivých obcích je rozdělena do oblastí, které byly zmíněny v teoretické části. Zaměřil jsem se nejprve na oblasti nekomerčního občanského vybavení, tedy na školství, zdravotnictví, sociální péči, kulturu, sport, zařízení veřejné správy a zařízení pro ochranu obyvatelstva. Následně jsem zjistil i stav komerčního vybavení, které reprezentují ubytovací, stravovací zařízení a zařízení pro obchodní prodej a služby. Nakonec jsem se zabýval také dopravní obslužností v jednotlivých obcích, tedy možnostmi dopravních spojení s okolními obcemi a městy.

V tabulkách jsou vždy v prvním sloupci mnou vytvořené kategorie zařízení občanského vybavení a v následujících sloupcích jsou pak uvedeny zjištěné počty zařízení v určité oblasti. Pokud se všechna zařízení z dané oblasti nacházejí přímo na území zkoumaného města, je v tabulce uveden pouze celkový počet zařízení. Některá zařízení se však vyskytují také v obcích nacházejících se v katastrálním území zkoumaného města, tedy mimo hlavní sídlo. Neleží sice přímo ve městě, ale v obcích spadajících pod zkoumané město, a proto jsou do celkového počtu také započítána. Některé tabulky jsem proto rozdělil na více sloupců, které značí lokalizaci zařízení buďto přímo v hlavním sídle nebo mimo hlavní sídlo v přilehlých obcích. V případě Třemošné jsou do celkového počtu zařízení zahrnuta i zařízení nacházející se v obci Záluží. Pod Horšovský Týn a Planou spadá větší množství obcí a vesnic, které jsou uvedené v charakteristikách měst v předchozí kapitole. Zařízení občanského vybavení nacházející se v těchto obcích jsem tedy také do celkového počtu započítal.

3.1 Vlastní výzkum občanského vybavení ve městě Třemošná

3.1.1 Školství

Tabulka 1: Zařízení školství ve městě Třemošná

Typ zařízení	Počet celkem (v hlavním sídle)
Mateřská škola	1
Základní škola	1
Střední škola	0
Speciální škola	0
Základní umělecká škola	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve městě Třemošná se nachází mateřská škola, která má dvě budovy. Jedna je umístěna jižní části města - v sídlišti a druhá se vyskytuje v části severní – ve vsi. Řešení s dvěma budovami MŠ je jistě pro občany s dětmi výhodné, jelikož mají možnost výběru té bližší varianty. Budova MŠ v severní části města slouží zároveň i jako základní umělecká škola. Ta nabízí výuku hry na různé hudební nástroje nebo výuku zpěvu pro děti od 7 let. Ve městě je také základní škola, která má dvě budovy. Menší budova pro 1.-3. ročník se nachází v jižní části města, zatímco hlavní budova školy pro 4.-9. ročník je umístěna v části severní. Žáci navštěvující hlavní budovu školy bydlící v jižní části Třemošné často využívají pro urychlení cesty autobusové spojení. Ve městě Třemošná se tedy nachází pouze základní občanské vybavení v oblasti školství. Vyšší občanské vybavení zahrnující střední školy, střední odborná učiliště, gymnázia, vyšší odborné školy nebo vysoké školy se ve městě nevyskytuje. Je zde však možnost dojíždět do škol v blízkém okolí. Kromě středních a vysokých škol v nedaleké Plzni je také poblíž SŠ v Horní Bříze nebo gymnázium a SOŠ v Plasích.

3.1.2 Zdravotní péče

Tabulka 2: Zdravotní zařízení ve městě Třemošná

Typ zařízení	Počet celkem (v hlavním sídle)
Ordinace praktického lékaře	3
- pro děti a dorost	1
- pro dospělé	2
Ordinace specialistů	18
Zubní ordinace/stomatologie	2
Optika	1
Lékárna	2
Veterinární ordinace	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky vidíme, že ve Třemošné je velmi významné zastoupení zdravotních zařízení. Většinu ordinací nalezneme ve třech lékařských domech umístěných při hlavní silnici v centru města. Nachází se zde celkem 3 ordinace praktického lékaře (pro děti, dorost i dospělé) a dále pak velké množství specializovaných ordinací jako například: chirurgie, ortopedie, gynekologie, psychiatrie, plicní, cévní, oční, ORL (ušní, nosní, krční), kožní, kardiologie, urologie, neurologie, diabetologie, revmatologie nebo gastroenterologie. V jedné budově lékařského domu je k dispozici i RTG vyšetření. Občané mohou využívat také dvě lékárny nacházející se v blízkosti lékařských domů. V jižní části Třemošné se nachází dům specializující se na zubní lékařství. Je tvořen více ordinacemi, které se věnují například dětské zubní péči, dentální hygieně, parodontologii či stomatochirurgii. Další zubní lékař také sídlí v blízkosti lékařských domů. V severní části města existuje Sdružení občanů EXODUS. Jedná se o bezbariérový dům, nabízející sociální služby pro různě handicapované občany. Mimo to je zde ale také zřízeno rehabilitační centrum, které mohou občané na doporučení lékaře využívat.

3.1.3 Sociální péče

Tabulka 3: Zařízení sociální péče ve Městě Třemošná

Typ zařízení	Počet celkem (v hlavním sídle)
Dům s pečovatelskou službou	1
Dům pro seniory se zvláštním režimem	1
Dům pro osoby s postižením	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve Třemošné se nacházejí celkem tři zařízení sociální péče. Jedním nich je Ústav péče o seniory nacházející se při výjezdu ze severní části Třemošné, který je veden jako domov se zvláštním režimem. Jedná se o pobytovou sociální službu, která je poskytována osobám se sníženou soběstačností, způsobenou chronickým duševním onemocněním nebo některým typem demence. Slouží tedy pro osoby, které potřebují převážnou část dne pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Na druhé straně města se nachází dům s pečovatelskou službou. Ten slouží starším lidem, kteří jsou sice schopni samostatného bydlení, vyžadují však pečovatelskou službu z důvodu jejich pokročilého věku či horšího zdravotního stavu. Posledním zařízením sociální péče je již dříve zmíněný EXODUS, kde jsou nabízeny sociální služby a aktivity pro lidi s různými typy postižení.

3.1.4 Kultura, tělovýchova a sport

Tabulka 4: Zařízení pro kulturu ve městě Třemošná

Typ zařízení	V hlavním sídle	Mimo hlavní sídlo	Počet celkem
Knihovna	1	0	1
Divadlo/kino	1	0	1
Kulturní dům	0	1	1
Muzeum/výstavní síň/galerie	1	0	1
Dům dětí a mládeže	1	0	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Do kulturní vybavenosti města patří například městská knihovna, ve které si lze vybrat z velkého množství svazků českých i zahraničních autorů. Dále ve Třemošné funguje dům dětí a mládeže Kamarád, který nabízí spoustu zájmových kroužků pro děti. Jedná se například o kroužek výtvarný, taneční, horolezecký, keramický, rybářský, florbalový, bowlingový a mnoho dalších. DDM Kamarád také organizuje loutkové divadlo určené zejména pro děti. V městské části Záluží se nachází kulturní dům s kapacitou až 330 míst, který kromě restaurace nabízí využití sálu pro pořádání různých plesů, koncertů, maturitních plesů a dalších společenských akcí. Dalším místem pro pořádání kulturních akcí je venkovní prostor za již dříve zmíněným domem EXODUS, kde se konají například jazzové festivaly, které pořádá ZUŠ Třemošná. Konají se zde ale i jiné hudební festivaly jako například Třemfest nebo Dřemfest. Mezi kulturní zařízení se dá jistě zahrnout i výstavní síň českého malíře a rodáka z Třemošné Václava Brožíka. Tato výstavní síň se nachází v budově městského úřadu. Společnost malíře Václava Brožíka pořádá každoročně mnoho kulturních akcí, mezi které patří přednášky, výstavy, zájezdy apod.

Tabulka 5: Sportovní a tělovýchovná zařízení ve městě Třemošná

Typ zařízení	V hlavním sídle	Mimo hlavní sídlo	Počet celkem
Sportovní hřiště	4	3	7
Tělocvičny	2	0	2
Zimní stadion	1	0	1
Dětská hřiště/dopravní hřiště	6	0	6
Koupaliště	0	0	0
Ostatní	2	0	2
- dráha na in-line bruslení	1	0	1
- posilovna	1	0	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Zařízení pro sportovní účely reprezentují například hřiště na tenis, házenou a hokejbal, v jejich blízkosti se pak nachází i fotbalový stadion kolem kterého byla zřízena i asfaltová dráha na in-line bruslení. Celé seskupení těchto hřišť tvoří jeden sportovní areál. Na začátku Třemošné se nachází zimní stadion sloužící místnímu hokejovému týmu, ale i pro účely volného bruslení. V zázemí stadionu je zařízena posilovna. Ve Třemošné jsou také dvě tělocvičny. Jedna je součástí hlavní budovy základní školy a druhá patří tělocvičné jednotě Sokol Třemošná. Ve Třemošné se nachází celkem 6 dětských hřišť, která jsou rovnoměrně rozmístěna v centrech obytných částí města. Na výjezdu z části města Záluží se vyskytuje další sportovní areál, obsahující hřiště na tenis, volejbal a házenou. Slouží také k pořádání kulturních akcí.

3.1.5 Zařízení veřejné správy a zařízení pro ochranu obyvatelstva

Správním orgánem města je městský úřad Třemošná, kde v současnosti působí sedmnáctičlenné zastupitelstvo a pětičlenná městská rada. Jedná se o pověřený obecní úřad, který kromě Třemošné spravuje dále i tyto obce: Bučí, Česká Bříza, Dolany, Druztová, Horní Bříza, Hromnice, Kaceřov, Krašovice, Ledce, Nadryby, Tatiná, Trnová, Zruč-Senec, Žilov. Dále v budově úřadu zde působí také finanční a kontrolní výbor.

Ve Třemošné se nachází obvodní oddělení policie ČR, do jehož územní působnosti spadá kromě Třemošné ještě dalších 15 okolních obcí okresu Plzeň-sever. Cílem tohoto policejního útvaru je zajištění ochrany veřejného pořádku, přijímání oznámení od veřejnosti a provádění šetření k přestupkům a trestným činům spáchaným v místě jejich působnosti.

Ve Třemošné působí dva dobrovolné sbory hasičů: SDH Třemošná a SDH Záluží. První jmenovaný čítá 19 členů, ten druhý 10 členů. Dále se zde také nachází Školící středisko a laboratoř Třemošná. Jedná se o vzdělávací zařízení zřízené Hasičským záchranným sborem (HZS) Plzeňského kraje. Toto zařízení slouží k přípravě, organizaci a provádění odborné přípravy pracovníků HZS, velitelů, vedoucích složek a pověřených osob v oblasti krizového řízení a požární ochrany.

3.1.6 Stravovací a ubytovací zařízení

Tabulka 6: Stravovací a ubytovací zařízení ve městě Třemošná

Typ zařízení	V hlavním sídle	Mimo hlavní sídlo	Počet celkem
Restaurace/pizzerie	5	1	6
Rychlé občerstvení/bufet	3	0	3
Pivnice/bar	3	0	3
Cukrárny/kavárny	1	1	2
Hotely/penziony/apartmány	2	1	3
Ostatní	1	1	2
- ubytovny	1	0	1
- wellness ubytování	0	1	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve Třemošné se nachází poměrně velké množství stravovacích zařízení. Obyvatelé mají možnost vybrat si mezi klasickou restaurací Albion specializující se na českou kuchyni, restaurací Bowling nabízející kromě jídla také možnost zahrát si kuželky, restaurací Lesanka nebo restauracemi spojenými s kulturním domem či s hokejovou arénou. Dále jsou ve městě dvě Pizzerie, z nichž jedna se specializuje výhradně na rozvoz, druhá naopak nabízí i příjemné posezení. Poblíž hlavní silnice mají obyvatelé možnost navštívit dvě rychlá občerstvení nabízející Kebab nebo také cukrárnu. V severní části města – ve vsi se vyskytuje pivnice Formanka, pivo se čepuje také u fotbalového stadionu a dále pak v pivním baru v centrální části města.

V nedávné době vznikly ve městě Třemošná nové možnosti ubytování. Vedle restaurace Bowling zřízen nový penzion Lenka a naproti přes silnici byly vystavěné nové apartmány na pronájem. Na jihu Třemošné se nachází ubytovna vhodná především pro dlouhodobé ubytování zaměstnanců z blízkých firem. V části města Záluží je pak situován objekt sloužící k wellness pobytům. Na výjezdu ze Záluží je nabízena další možnost ubytování v malém penzionu.

3.1.7 Zařízení pro obchodní prodej a zařízení služeb

Tabulka 7: Zařízení pro obchodní prodej ve městě Třemošná

Typ zařízení	Počet celkem (v hlavním sídle)
Hypermarket/supermarket	2
Diskont/potraviny/večerka	2
Specializované obchody	
- řeznictví	2
- pekařství	1
- textil/obuv/galanterie	4
- stavebniny	1
- sportovní potřeby	2
- drogerie	1
- papírnictví	1
- chovatelské potřeby	2
- zahradnictví/květinářství	2
Čerpací stanice	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve Třemošné se nacházejí dvě větší prodejny ze sítě obchodních řetězců Lidl a Penny. Prodejna Penny stojí na začátku v jižní části města, prodejna Lidl je umístěna uprostřed města. V okolí Lidlu se vyskytují také obchody s textilem či obuví. V centrální části města stojí obchodní dům, kde nalezneme například obchod s potravinami COOP, papírnictví, pekařství nebo květinářství. Vedle obchodního domu funguje zahradnictví a také často navštěvované řeznictví. Další řeznictví se nachází při cestě do jihovýchodní obytné části města. V severní obytné části města nenalezneme velké množství obchodů. V nedávné době zde vznikl obchod se sportovními potřebami pro běh, cyklistiku a motokros. Dva roky už zde také funguje menší obchod se smíšeným sortimentem (potraviny, drogerie, domácí potřeby). Občané často tento obchod využívají pro drobné

nákupy a nemusejí se kvůli nim dopravovat do centrální části města. Ve městě se nachází také jedna čerpací stanice, jejíž součástí je i obchod.

Ve Třemošné mají občané k dispozici také poměrně širokou nabídku různých služeb. Nejvíce jsou ve městě zastoupeny služby řemeslnické - menší autoservisy nebo pneuservisy sloužící především pro potřeby místních obyvatel, sklenářství, elektroinstalace apod. Na okraji města se nachází větší servis specializující se na opravu nákladních automobilů. Ve Třemošné se vyskytují ve větším množství i kadeřnictví či kosmetické salóny. Mezi služby by se také dala zařadit pobočka České pošty nacházející se v centrální části města, která obsluhuje 17 dalších okolních obcí. Nenachází se zde žádná pobočka banky, pouze bankomat Komerční banky. Občané mají také možnost využívat sběrný dvůr sloužící pro svor různých druhů odpadu.

3.1.8 Dopravní obslužnost

Poslední zkoumaná oblast, které se budu věnovat je doprava. Jelikož Třemošná leží pouhé tři kilometry od Plzně, je logické, že velká část obyvatel denně dojíždí do většího města za prací, do školy, do obchodů nebo za službami. Je tedy žádoucí, aby byla doprava pro všechny obyvatele dostupná.

Pro spojení s Plzní je využívána nová více proudová komunikace, která přechází v obchvat vedený kolem Třemošné již od roku 2011. Tato komunikace následně pokračuje severně po ose Kaznějov – Kralovice – Žatec – Most. Dalšími obcemi v okolí, snadno dostupnými automobilovou dopravou, jsou Horní Bříza, Česká Bříza, Hromnice, Zruč-Senec nebo Ledce. Občané, kteří nemají k dispozici osobní automobil mohou využít autobusových či vlakových spojení. Ve Třemošné a v Přílehlém Záluží je celkem 6 autobusových zastávek, které jsou rozmístěny rovnoměrně vzhledem k rozloze města. Ve všední den jede směrem na Plzeň 30 přímých autobusových spojů, obdobný počet spojů jede i směrem opačným ve směru Kaznějov-Plasy-Kralovice. Méně využívané jsou pak spoje po ose Horní Bříza – Třemošná - Záluží – Plzeň. Třemošná není sice částí města Plzně, jezdí sem však také jedou denně autobus městské hromadné dopravy po ose Plzeň-Bílá Hora – Zruč-Senec – Třemošná – Plzeň-Bolevec. Další možností je využití vlakové dopravy, která vede po ose Plzeň – Třemošná – Horní Bříza – Kaznějov – Plasy – Mladotice – Žihle. Hlavní nádraží se nachází zhruba uprostřed města a vlak zde jede šestnáctkrát za den.

3.2 Vlastní výzkum občanského vybavení ve městě Horšovský Týn

3.2.1 Školství

Tabulka 8: Zařízení školství ve městě Horšovský Týn

Typ zařízení	V hlavním sídle	Mimo hlavní sídlo	Počet celkem
Mateřská škola	1	0	1
Základní škola	1	0	1
Střední škola	1	0	1
Speciální škola	1	1	2
Základní umělecká škola	1	0	1

Zdroj: Vlastní zpracování

V Horšovském Týně se stejně jako ve Třemošné vyskytuje mateřská škola, která má 2 budovy nacházející se v obytných částech Velké Předměstí a Malé Předměstí. V části města Malé Předměstí se nachází také základní škola se zaměřením na informatiku, výpočetní techniku a ekologii. V Horšovském Týně funguje i speciální škola, která má hned 3 budovy. Jedná se o základní, pomocnou a odbornou školu pro žáky s mentálním a kombinovaným postižením a žáky s poruchami autistického spektra. V přílehlé městské části Nová Ves funguje další speciální školské zařízení. Jedná se o dětský domov, který zajišťuje náhradní výchovnou péči dětem ve věku od 3 do 18 let. Dalším vzdělávacím zařízením ve městě je SOŠ a SOU Horšovský Týn, které nabízí studijní obory jako například agropodnikání, management obchodu, obchodně podnikatelská činnost, pozemní stavitelství a technické lyceum, a učební obory jako například automechanik, kuchař a opravář zemědělských strojů. Poblíž řeky Radbuzy protékající skrz město se nachází základní umělecká škola, ve které probíhá výuka na různé druhy hudebních nástrojů.

3.2.2 Zdravotní péče

Tabulka 9: Zdravotní zařízení ve městě Horšovský Týn

Typ zařízení	Počet celkem (v hlavním sídle)
Ordinace praktického lékaře	3
- pro děti a dorost	0
- pro dospělé	3
Ordinace specialistů	13
Zubní ordinace/stomatologie	3
Optika	2
Lékárna	3
Veterinární ordinace	2

Zdroj: Vlastní zpracování

Většina ordinací lékařů v Horšovském Týně se nachází ve zdravotním středisku lokalizovaném v městské části Malé Předměstí. Fungují zde 3 ordinace praktických lékařů pro dospělé, z nichž v jedné je k dispozici i RTG vyšetření. Do roku 2020 zde působil také lékař pro děti a dorost, který však již nyní neordinuje. Dále jsou zde zastoupeny různé ordinace specialistů, jako například chirurgie, kožní, psychiatrická ambulance, ortopedie, gynekologie, ORL (ušní, nosní, krční), oční, neurologie nebo urologie. Jsou zde také 2 ordinace specializující se na rehabilitace pro děti i dospělé, dále jsou ve městě také 3 zubní ordinace a 3 lékárny. Pro svá domácí zvířata mají pak občané k dispozici 2 veterinární ordinace.

3.2.3 Sociální péče

Tabulka 10: Sociální zařízení ve městě Horšovský Týn

Typ zařízení	Počet celkem (v hlavním sídle)
Zařízení s pečovatelskou službou	1
Zařízení pro seniory se zvláštním režimem	0
Zařízení pro osoby s postižením	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Poblíž náměstí je k dispozici dům s pečovatelskou službou pro občany se zhoršeným zdravotním stavem. Součástí tohoto domu je také Chráněná dílna, která nabízí pracovní příležitost pro zdravotně postižené osoby. V Horšovském Týně chybí zařízení pro seniory se zvláštním režimem, jako například domov důchodců.

3.2.4 Kultura, tělovýchova a sport

Tabulka 11: Zařízení pro kulturu ve městě Horšovský Týn

Typ zařízení	Počet celkem (v hlavním sídle)
Knihovna	1
Divadlo/kino	1
Kulturní dům/sál	1
Muzeum/výstavní síň/galerie	1
Dům dětí a mládeže	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve městě působí středisko kulturního a společenského života s názvem Městské kulturní zařízení Horšovský Týn nacházející se v centrální části města, mezi jehož činnosti patří například pořádání koncertů, divadelních a filmových představení (zajišťování pravidelného provozu městského kina a divadla), výstav a jiných uměleckých akcí, tanečních zábav, společenských plesů, organizování přednášek, besed, pořádání tanečních kurzů, jazykových kurzů a dále také organizování a propagace poutí, slavností nebo trhů ve městě. Kulturnímu životu ve městě pozitivně přispívá i množství dochovaných historických památek.

Tabulka 12: Sportovní a tělovýchovná zařízení ve městě Horšovský Týn

Typ zařízení	V hlavním sídle	Mimo hlavní sídlo	Počet celkem
Sportovní hřiště	9	0	9
Tělocvičny	2	0	2
Zimní stadion	0	0	0
Dětská hřiště/dopravní hřiště	2	2	4
Koupaliště	0	1	1
Ostatní	2	1	3
- motokrosový areál	0	1	1
- jízdárna	1	0	1
- atletická dráha	1	0	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Sportovní zařízení v Horšovském Týně reprezentuje rozsáhlý areál městského stadionu, kde se nachází fotbalové hřiště, víceúčelové hřiště s umělým povrchem a také běžecká dráha s dalšími doprovodnými prvky (doskočiště, skok o tyči, skok do dálky). Vedle stadionu se nachází tenisový klub, který nabízí tenisové tréninky pro děti a mládež. Ve městě se vyskytují také dvě tělocvičny – tělocvična ZŠ a hala SOŠ. V obytných částech jsou 2 dětská hřiště, další 2 hřiště jsou pak v okolních obcích. Za zmínku jistě stojí také jízdárna, motokrosový areál na okraji města nebo také koupaliště situované v rekreační lokalitě Podhájí.

3.2.5 Zařízení veřejné správy a zařízení pro ochranu obyvatelstva

Horšovský Týn je obec s rozšířenou působností. Městský úřad sídlí na náměstí Republiky a vykonává státní správu v územním obvodu města Horšovský Týn a k tomu vykonává i státní správu v následujících obcích: Blížejov, Čermná, Hlohová, Hlohovčice, Horšovský Týn, Křenovy, Meclov, Mezholezy, Miřkov, Močerady, Osvračín, Poděvousy, Puclice, Semněvice, Srby, Staňkov, Velký Malahov a Vidice. V Horšovském Týně působí také odbor vnitřních věcí a památkové péče, odbor finanční a školství, odbor životního prostředí, odbor sociálních věcí, odbor dopravy a silničního hospodářství, živnostenský úřad, odbor výstavby a územního plánování a odbor majetku a investic.

V Horšovském Týně se nachází služebna městské policie a také obvodní oddělení policie ČR do jehož územní působnosti spadá ještě dalších 56 okolních vesnic a obcí. Na území města funguje kamerový systém za účelem ochrany majetku a osob a celkové prevence kriminality. Dále v Horšovském Týně působí také sbor dobrovolných hasičů, mezi jehož činnosti patří: ochrana majetku a občanů města před požáry a dalšími živelnými katastrofami, prevence předcházení požárům a příprava a výcvik vlastních členů a mládeže formou hasičského sportu.

3.2.6 Stravovací a ubytovací zařízení

Tabulka 13: Stravovací a ubytovací zařízení ve městě Horšovský Týn

Typ zařízení	V hlavním sídle	Mimo hlavní sídlo	Počet celkem
Restaurace/pizzerie	6	1	7
Rychlé občerstvení/bufet	4	0	4
Pivnice/bar	2	1	3
Cukrárny/kavárny	4	0	4
Hotely/penziony/apartmány	10	1	11
Ostatní	2	0	2
- studentské ubytování	1	0	1
- ubytovny	1	0	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Na území Horšovského Týna působí poměrně velké množství stravovacích a ubytovacích zařízení, což je dáno z velké části turistickou atraktivitou města. Občané města nebo turisté mohou navštívit například Restauraci Pod Radnicí, Zámeckou restauraci, restauraci hotelu Gurmán s vlastním pivovarem, restauraci Route 26, mimo město se pak nachází restaurace v nedaleké obci Semošice. V Horšovském Týně fungují také rychlá občerstvení jako například stánek s kebabem nebo Honzíkova kuchyně, kde je nabízen rozvoz jídel. Na náměstí Republiky je možné navštívit kavárnu a cukrárnu. V minulém roce byla nově otevřena školní cukrárna v rámci SOŠ a SOU, jejímž cílem je zkvalitnit odborný výcvik studentů oboru „cukrář“. Mezi ubytovací zařízení na území města se řadí Hotel Gurmán, penzion U Nádraží nebo penzion Parkur. Mimo sídlo se pak

nachází penzion V Oboře v obci Horšov. Dále jsou k dispozici ubytovací apartmány na náměstí Republiky, ubytovna Family nebo například kemp a chatová osada v rekreační lokalitě Podhájí.

3.2.7 Zařízení pro obchodní prodej a zařízení služeb

Tabulka 14: Zařízení pro obchodní prodej ve městě Horšovský Týn

Typ zařízení	Počet celkem (v hlavním sídle)
Hypermarket/supermarket	2
Diskont/potraviny/večerka	8
Specializované obchody	
- řeznictví	2
- pekařství	2
- textil/obuv/galanterie	3
- stavebniny	2
- sportovní potřeby	0
- drogerie	1
- papírnictví	1
- chovatelské potřeby	1
- zahradnictví/květinářství	2
Čerpací stanice	2

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky můžeme vidět, že se ve městě Horšovský Týn nachází velké množství menších obchodů s potravinami, dále také dva supermarkety obchodního řetězce Penny a Coop. Je zde i spousta specializovaných obchodů. Nachází se zde dvě řeznictví, z nichž jedno je součástí supermarketu Penny a druhé se nachází v centrální zóně blízko náměstí. Ve městě se vyskytují také dvě pekařství, jedno je při hlavní silnici a druhé v městské části Malé Předměstí. V Horšovském Týně fungují i obchody s textilem, jedná se především o menší obchůdky zejména se spodním prádlem či obuví. Dále je k dispozici

papírnictví, drogerie, obchody se stavebninami, obchod s chovatelskými potřebami pro koně u jízdárny Parkur a také jedno zahradnictví při výjezdu z města. Při hlavní silnici jsou také 2 čerpací stanice.

Občané města i turisté mohou využívat regionální informační centrum lokalizované u náměstí v centrální části. Na území města dále působí podnikatelské subjekty věnující se různým druhům služeb zejména v oblastech autodopravy a opravárenství, zámečnictví, kovářství, sklenářství, kadeřnictví apod. Nachází se zde také pobočka České pošty, pobočka České spořitelny a bankomaty Komerční banky a ČSOB. V Horšovském Týně je také k dispozici sběrný dvůr určený pouze pro odpady vyprodukované občany města Horšovský Týn včetně spádových obcí.

3.2.8 Dopravní obslužnost

Městem Horšovský Týn vede dopravně vytížená silnice první třídy ve směru Plzeň – Folmava, která způsobuje v jejím okolí velmi rušné prostředí. Nejdůležitějším dopravním uzlem je křižovatka na této silnici, spojující ulice Nádražní, Na Přelozce, Domažlická a Jana Littrowa. Jižně od hlavní silnice se rozkládá městská část Velké Předměstí, severně od ní pak leží městské centrum a přilehlé městské části Plzeňské Předměstí a Malé Předměstí. Z města vede celkem 6 výjezdů. Kromě silnice první třídy vedoucí směrem na Plzeň a na Folmavu vedou z města ještě 4 silnice druhé třídy ve směrech Bor u Tachova, Stříbro, Bělá nad Radbuzou a Domažlice. Právě Domažlice jsou nejbližším velkým městem, které leží jižním směrem ve vzdálenosti 10 kilometrů. Další možností dopravy kromě silniční, je doprava autobusová. Ve městě jsou rozmístěné autobusové zastávky celkem na sedmi místech. Chybí zde však autobusová zastávka poblíž městského centra, zastávka se nevyskytuje ani v městské části Plzeňské Předměstí. Ve všední den jede 16 přímých spojů po ose Domažlice – Horšovský Týn – Holýšov – Plzeň. Ostatní autobusové linky zajišťují spoje mezi Horšovským Týnem a okolními obcemi jako jsou Horšov, Kocourov, Borovice, Podrážnice nebo Blížejov. Zde je četnost spojů nižší. Poslední možností dopravy je doprava železniční. Ta má převážně lokální charakter, vede zde pouze železniční trať po ose Poběžovice – Horšovský Týn – Staňkov. Vlakové spojení s Plzní či Domažlicemi je možné pouze s přestupem.

3.3 Vlastní výzkum občanského vybavení ve městě Planá

3.3.1 Školství

Tabulka 15: Zařízení školství ve městě Planá

Typ zařízení	Počet celkem (v hlavním sídle)
Mateřská škola	1
Základní škola	1
Střední škola	1
Speciální škola	1
Základní umělecká škola	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve městě Planá se vyskytuje celkem 5 typů škol. První z nich je škola mateřská, která je lokalizována v jižní obytné části města. Zbylé tři školy jsou situovány blíže centru města. Hlavní budova základní školy se nachází přímo na náměstí Svobody hned vedle městské radnice. Základní škola má ještě jednu budovu určenou pouze pro první stupeň, která se nachází nedaleko náměstí poblíž kostela. Ještě blíže ke kostelu leží i střední škola živnostenská, kde jsou studentům nabízeny například tyto studijní obory: kuchařské práce, malířské a natěračské práce, zednické práce, tesařské práce, pečovatelské služby nebo obor cukrář. Ve městě se také nachází dětský domov, který leží poblíž zámku Planá. Posledním školským zařízením je základní umělecká škola, která je lokalizována východně od náměstí vedle autobusového nádraží. Cílem této školy je poskytování základního uměleckého vzdělání dětem a mládeži, a to v oboru hudebním, výtvarném, tanečním i literárně dramatickém.

3.3.2 Zdravotní péče

Tabulka 16: Zdravotní zařízení ve městě Planá

Typ zařízení	Počet celkem (v hlavním sídle)
Ordinace praktického lékaře	6
- pro děti a dorost	2
- pro dospělé	4
Ordinace specialistů	12
Zubní ordinace/stomatologie	5
Optika	2
Lékárna	2
Veterinární ordinace	1

Zdroj: Vlastní zpracování

V Plané se nacházejí 2 větší zdravotnické objekty. Jedním z nich je poliklinika Planá v centrální části města poblíž autobusového nádraží. Fungují zde ordinace praktických lékařů pro děti a dorost i pro dospělé. Dále jsou zde i další speciální ordinace jako například: gynekologie, kardiologie, alergologie, několik zubních ordinací, oddělení rehabilitací a také RTG pracoviště. V objektu polikliniky se také vyskytuje lékárna. Druhým větším zdravotnickým zařízením je soukromá nemocnice SWISS MED CLINIC, která poskytuje ambulantní a nemocniční péči například v oblastech všeobecné chirurgie, estetické chirurgie, urologie nebo ortopedie. Podle zjištěných informací je tato klinika zejména v oblasti estetické chirurgie hojně využívána především německy mluvícími občany. V centrální části města se pak dále vyskytuje i samostatná oční ambulance, která nabízí kontrolu a měření zraku, řešení šedého zákalu nebo se také specializuje na dětskou oftalmologii a šilhání. V Plané jsou dále rozmístěné i různé samostatné soukromé ordinace specializující se například na zubní péči či dentální hygienu. Ve městě nechybí ani veterinární klinika.

3.3.3 Sociální péče

Tabulka 17: Sociální zařízení ve městě Planá

Typ zařízení	Počet celkem (v hlavním sídle)
Zařízení s pečovatelskou službou	2
Zařízení pro seniory se zvláštním režimem	0
Zařízení pro osoby s postižením	0

Zdroj: Vlastní zpracování

V Plané se nacházejí 2 domy s pečovatelskou službou, kde je poskytována pomoc seniorům při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, poskytování zajištění stravy a pomoc při zajištění dalších činností. Ostatní sociální zařízení, jako je například domov důchodců zde chybí.

3.3.4 Kultura, tělovýchova a sport

Tabulka 18: Zařízení pro kulturu ve městě Planá

Typ zařízení	Počet celkem (v hlavním sídle)
Knihovna	1
Divadlo/kino	1
Kulturní dům/sál	1
Muzeum/výstavní síň/galerie	2
Dům dětí a mládeže	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Většina kulturních zařízení v Plané se nachází v blízkosti náměstí Svobody v centru města. Už jen samotné náměstí je obklopeno řadou historických domů, z nichž v jednom se nachází například knihovna, v jiném zas dům dětí a mládeže spadající pod základní školu, který nabízí různé zájmové a sportovní kroužky pro děti a mládež. Je zde také kulturní dům se společenským sálem, který zároveň slouží jako kino a také se zde pořádají různá divadelní představení a kulturní akce. Ve věži kostela Nanebevzetí Panny Marie funguje galerie, která v současnosti obsahuje 66 výtvarných děl. V Plané je také hornické muzeum, kde jsou vystavovány různé technické exponáty z dob, kdy se zde

dobývaly uranové a stříbrné rudy a kdy se tu vyráběly tolary a groše v Plánské mincovně. Kulturní památkou je bezpochyby také zámek nacházející na západním okraji města.

Tabulka 19: Sportovní a tělovýchovná zařízení ve městě Planá

Typ zařízení	V hlavním sídle	Mimo sídlo	Počet celkem
Sportovní hřiště	5	0	5
Tělocvičny	2	0	2
Zimní stadion	0	0	0
Dětská hřiště/dopravní hřiště	7	1	8
Koupaliště	1	0	1
Ostatní	3	0	3
- venkovní posilovna	1	0	1
- skatepark	1	0	1
- atletická dráha	1	0	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Sportovní zařízení v Plané reprezentují hřiště poblíž městského rybníka. Nachází se zde víceúčelové hřiště, tenisové kurty, skatepark, zařízení na venkovní posilování a také fotbalové hřiště, které je obklopeno atletickou dráhou. Pro účely místního fotbalového klubu je však určeno jiné hřiště, které se nachází v jihozápadní části města nedaleko vlakového nádraží. Na území města se nachází 7 dětských hřišť, které jsou lokalizované především v obytných částech města. Jedno hřiště se také vyskytuje v nedaleké obci Týnec, která spadá pod město Planá. Při výjezdu v severní části města funguje také koupaliště hojně využívané v letních měsících.

3.3.5 Zařízení veřejné správy a zařízení pro ochranu obyvatelstva

Planá je obec s pověřeným obecním úřadem, který sídlí na náměstí Svobody a který kromě Plané spravuje i tyto obce: Brod nad Tichou, Broumov, Chodová Planá, Chodský Újezd, Kočov, Lestkov a Zadní Chodov. Městský úřad Planá vykonává pro tyto obce některé pravomoci, konkrétně rozhoduje jako matriční úřad (kromě Chodové Plané) a stavební úřad.

V Plané funguje městská policie, která sídlí v budově u náměstí. Služebnu má ve městě i Police ČR do jejíž územní působnosti spadá celkem 34 obcí a vesnic (včetně Plané). Městská policie a policie ČR ve vzájemné spolupráci provozují na území města Planá dohlížecí kamerový systém s cílem dohlížení na pořádek v ulicích města. Dále zde existuje sbor dobrovolných hasičů působící na území města Planá a v přilehlých obcích.

3.3.6 Stravovací a ubytovací zařízení

Tabulka 20: Stravovací a ubytovací zařízení ve městě Planá

Typ zařízení	Počet celkem (v hlavním sídle)
Restaurace/pizzerie	3
Rychlé občerstvení/bufet	4
Pivnice/bar	6
Cukrárny/kavárny	3
Hotely/penziony/apartmány	3
Ostatní	1
- studentské ubytování	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Většina stravovacích zařízení ve městě Planá se vyskytuje na náměstí Svobody. Nachází se zde celkem 3 restaurace, z nichž jedna je pizzerie, další se specializuje na rybí pokrmy a poslední nabízí klasické druhy jídel. Na náměstí fungují také rychlá občerstvení jako například stánek s kebabem, asijské bistro, bufet či jídelna. U náměstí jsou ještě dvě cukrárny a jedna kavárna, dále pak dva bary. Další bary nalezneme v jihozápadní části města poblíž nádraží. Ubytovací zařízení zastupují pouze dva penziony a apartmán nacházející se na náměstí Svobody a u východního výjezdu z města se také vyskytuje domov mládeže nabízející ubytování studentům.

3.3.7 Zařízení pro obchodní prodej a zařízení služeb

Tabulka 21: Zařízení pro obchodní prodej ve městě Planá

Typ zařízení	V hlavním sídle	Mimo hlavní sídlo	Počet celkem
Hypermarket/supermarket	3	0	3
Diskont/potraviny/večerka	5	0	5
Specializované obchody			
- řeznictví	2	0	2
- pekařství	1	0	1
- textil/obuv/galanterie	5	0	5
- stavebniny	1	0	1
- sportovní potřeby	1	0	1
- drogerie	1	0	1
- papírnictví	2	0	2
- chovatelské potřeby	1	0	1
- zahradnictví/květinářství	2	1	3
Čerpací stanice	1	0	1

Zdroj: Vlastní zpracování

V Plané se nacházejí celkem 3 supermarkety obchodních řetězců Lidl, Penny a Tesco, které jsou situovány při hlavní silnici vedoucí kolem města. V centru města u náměstí pak nalezneme řadu menších obchodů s potravinami, textilem, k dispozici je zde ale i řeznictví či pekařství, obchod s jízdními koly, papírnictví, drogerie, květinářství či obchod s potřebami pro akvaristiku. V obci Svahy ležící 8 kilometrů jihovýchodně od Plané funguje zahradnictví. V Plané je k dispozici jedna čerpací stanice poblíž supermarketů při hlavní silnici.

Stejně jako v Horšovském Týně, i v Plané funguje informační a turistické centrum, sloužící pro poskytování informací o městě a jeho okolí. Dají se zde zakoupit vstupenky na kulturní akce nebo různé pamětní předměty. V Plané působí také velké

množství podnikatelských subjektů. Nalezneme zde několik autoservisů, pneuservis, opravnu elektromotorů, plastickou chirurgii nebo například tetovací salón.

V centru města se nachází pobočka České pošty, České Spořitelny a bankomaty Komerční banky a MONETA Money Bank. Stejně jako v předchozích zkoumaných obcích, tak i v Plané funguje sběrný dvůr pro ukládání odpadů.

3.3.8 Dopravní obslužnost

Kolem Plané vede silnice první třídy spojující dálnici D5 a město Cheb, která neprochází přímo skrz město, což je pozitivní pro eliminaci hluku v centru města. Tato silnice spojuje Planou se severně ležícím městysem Chodová Planá. Dále z Plané vedou tři výjezdy silnic druhé třídy, které vedou ve směrech Tachov, Stříbro a Konstantinovy Lázně. Poslední tři výjezdy tvoří silnice třetí třídy spojující Planou s menšími okolními obcemi jako jsou Otín, Výškov nebo Kyjov. Na území města funguje autobusová i vlaková doprava kdy přímé spojení s Plzní zajišťuje pouze vlaková doprava. Nádraží v Plané se nachází v jihozápadní části města. Jezdí zde vlakové spojení po ose Plzeň – Mariánské Lázně – Cheb – Karlovy Vary nebo také rychlík po ose Praha – Plzeň – Cheb. Celkový počet přímých spojů ve všední den z Plané do Plzně je 15. V autobusové dopravě je velmi využíván spoj po ose Mariánské Lázně – Planá – Tachov nebo spoj spojující Planou a Stříbro. V Plané leží celkem 6 autobusových zastávek včetně autobusového nádraží v centru města.

4 Porovnání občanského vybavení jednotlivých obcí

V této kapitole porovnám jednotlivá města z hlediska dostupnosti občanského vybavení. Budu vycházet ze zjištěných dat uvedených v předchozí kapitole. Výsledkem porovnání bude zjištění, zda je z mého pohledu v obcích nějaký výrazný nedostatek v určitých oblastech občanského vybavení.

4.1 Porovnání jednotlivých oblastí občanského vybavení

V oblasti dostupnosti školství není dle mého názoru v žádné z obcí výrazný nedostatek. Všechny obce obsahují mateřskou školu i základní školu, což považuji v obcích o populaci okolo 5000 obyvatel za nutné. Ve všech obcích je také základní umělecká škola. Střední odborná škola se vyskytuje v obcích Planá a Horšovský Týn, v Třemošné nikoliv. Neberu to však jako vážný nedostatek, jelikož Třemošná se nachází výrazně blíže školami vybavené Plzni, než je tomu u zbylých dvou obcí a doprava pro studenty ze Třemošné do Plzně je zajištěna pravidelnými autobusovými spoji v častých intervalech. V případě zbylých dvou obcí mají studenti pochopitelně také možnost dojíždět za studiem přímými spoji i do větších měst, jako například do Domažlic, Tachova či Mariánských Lázní. Studenti z Plané a Horšovského Týna mohou dojíždět přímými spoji také do Plzně, kdy cesta trvá zhruba okolo jedné hodiny. V oblasti speciálních školských zařízení má největší zastoupení Horšovský Týn, kde se vyskytuje škola pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a také dětský domov. Dětský domov se nachází také v Plané. Ve Třemošné se speciální školská zařízení nevyskytují, nejbližší dětský domov se nachází v Plzni v městské části Lochotín (cca 10 minut cesty automobilem).

Všechny tři obce jsou vybaveny i v oblasti zdravotnických zařízení. V každé z obcí se vyskytují lékařské domy či polikliniky, kde se převážně koncentrují jednotlivé ordinace lékařů. Jsou zde však také privátní ordinace či kliniky. Ve Třemošné se například vyskytují specializované zubní ordinace v Plané zas specializované oční centrum. Rozdíly v počtech ordinací a zdravotnických zařízení jsou znázorněny v následující tabulce:

Tabulka 22: Porovnání zdravotnických zařízení

Typ zařízení	Celkové počty		
	Třemošná	Horšovský Týn	Planá
Ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	1	0	2
Ordinace praktického lékaře pro dospělé	2	3	4
Ordinace specialistů	18	13	12
Zubní ordinace/stomatologie	2	3	5
Optika	1	2	2
Lékárna	2	3	2
Veterinární ordinace	1	2	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky vyplývá, že v žádné z obcí není výrazný nedostatek v oblasti zdravotnických zařízení s výjimkou Horšovského Týna, kde není k dispozici ordinace praktického lékaře pro děti a dorost. Všechny obce obsahují ordinace praktického lékaře pro dospělé, zubní ordinace i dostatečné množství lékáren. Nejvíce ordinací specialistů čítá město Třemošná. V žádné obci nechybí veterinární ordinace.

Všechny tři obce obsahují i určitá sociální zařízení. Porovnání sociálních zařízení v jednotlivých obcích znázorňuje následující tabulka:

Tabulka 23: Porovnání sociálních zařízení

Typ zařízení	Celkové počty		
	Třemošná	Horšovský Týn	Planá
Dům s pečovatelskou službou	1	1	2
Dům pro seniory se zvláštním režimem	1	0	0
Zařízení pro osoby s postižením	1	1	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Největší zastoupení sociálních zařízení má Třemošná, kde se kromě domu s pečovatelskou službou nachází také dům pro seniory se zvláštním režimem a rovněž bezbariérový dům EXODUS poskytující různé sociální služby. Ve zbylých dvou obcích podobně fungující zařízení chybí.

V oblasti kultury jsou patrné určité rozdíly zejména mezi Třemošnou a zbylými dvěma obcemi. Rozdíl je především v historickém původu měst. Zatímco v Plané a v Horšovském Týně se nachází různé historické budovy, ať už se jedná o domy na náměstí, zámek či kostely. Ve Třemošné se takovéto budovy nevyskytují, nenachází se zde ani podobně vystavěné náměstí, jako u zbylých obcí. Malé moderní náměstí ve Třemošné vzniklo teprve před pár lety před městským úřadem. Turistická atraktivita je tedy více na straně Horšovského Týna a Plané. V každé obci jsou však určitá kulturní zařízení umožňující občanům trávení volného času. Porovnání jednotlivých zařízení je vidět zde:

Tabulka 24: Porovnání zařízení pro kulturu

Typ zařízení	Celkové počty		
	Třemošná	Horšovský Týn	Planá
Knihovna	1	1	1
Divadlo/kino	1	1	1
Kulturní dům/sál	1	1	1
Muzeum/výstavní síň/galerie	1	1	2
Dům dětí a mládeže	1	0	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky jde vidět, že počty kulturních zařízení jsou vyrovnané. Rozdíl je ale například v kategorii „divadlo/kino“, kdy v případě Třemošné se jedná pouze o loutkové divadlo pro děti provozované místním domem dětí a mládeže. Naopak v Horšovském Týně funguje kino, kde se promítají různé filmy a v Plané zas kulturní dům sloužící jako kino a divadlo zároveň.

Možnosti trávení volného času zajišťují kromě kulturních zařízení také zařízení sportovní. V obcích nalezneme různá veřejná hřiště, koupaliště, tělocvičny či sportovní haly. Porovnání zařízení pro sport a tělovýchovu vyobrazuje tato tabulka:

Tabulka 25: Porovnání sportovních zařízení

Typ zařízení	Celkové počty		
	Třemošná	Horšovský Týn	Planá
Sportovní hřiště	7	9	5
Tělocvičny	2	2	2
Zimní stadion	1	0	0
Dětská hřiště/dopravní hřiště	6	4	8
Koupaliště	0	1	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Všechny obce mají podle průzkumu dostatečný počet veřejných sportovních hřišť a tělocvičen. Ne všechna veřejná hřiště jsou však v dostatečně kvalitním stavu a jejich případná rekonstrukce by určitě stála za zvážení. V oblasti dětských hřišť vidím nedostatečný počet v Horšovském Týně, kde 2 ze 4 zmíněných hřišť se nachází v přilehlých obcích. Na Horšovský Týn tedy připadají pouze 2 dětská hřiště a v určitých obytných oblastech se nevyskytují vůbec. Jediná obec, ve které se nachází zimní stadion je Třemošná. Naopak ve Třemošné chybí koupaliště, které se ve zbylých obcích vyskytuje.

Co se týče zařízení veřejné správy, je zde rozdíl v územní působnosti městských úřadů podle rozsahu výkonu státní správy. Zatímco Třemošná a Planá jsou obce s pověřeným obecním úřadem (obce II. kategorie), město Horšovský Týn spadá do kategorie vyšší, jedná se tedy o obec s rozšířenou působností (obec III. kategorie). Mezi zařízení pro ochranu obyvatelstva ve všech třech obcích spadají místní sbory dobrovolných hasičů a nacházejí se zde také služebny policie ČR. Na území měst Planá a Horšovský Týn navíc působí i městská policie, která ve Třemošné chybí.

Další kategorií pro porovnání občanského vybavení vybraných obcí je kategorie stravovacích a ubytovacích zařízení. Při zřizování ubytovacích a stravovacích zařízení hraje významnou roli také turistická atraktivita obce. Proto jsem při výzkumu očekával, že bude výrazně vyšší počet těchto zařízení v obci Horšovský Týn a Planá, nežli tomu je ve Třemošné. Výsledky výzkumu v této oblasti jsou zaneseny do následující tabulky:

Tabulka 26: Porovnání stravovacích a ubytovacích zařízení

Typ zařízení	Celkové počty		
	Třemošná	Horšovský Týn	Planá
Restaurace/pizzerie	6	7	3
Rychlé občerstvení/bufet	3	4	4
Pivnice/bar	3	2	6
Cukrárny/kavárny	2	4	3
Hotely/penziony/apartmány	3	11	3

Zdroj: Vlastní zpracování

Data v tabulce ukazují, že největší počet restaurací se nachází v Horšovském Týně. Naopak malý počet restaurací je překvapivě v Plané, kde se nachází pouze 3 restaurace v centru města. Podobné počty u všech tří obcí nalezneme v kategorii cukráren, kaváren a zařízeních rychlého občerstvení. V kategorii ubytovacích zařízení výrazně vyčnívá Horšovský Týn. Je zde celkem 11 možností ubytování, ať už se jedná o hotely, penziony či různé apartmány. Výrazně vyšší počet ubytovacích a stravovacích zařízení v Horšovském Týně je dle mého názoru dán právě turistickou atraktivitou města.

Následující porovnávanou oblastí jsou nákupní zařízení. Počty obchodů s potravinami v jednotlivých obcích jsou znázorněny v tabulce níže:

Tabulka 27: Porovnání zařízení pro obchodní prodej 1

Typ zařízení	Celkové počty		
	Třemošná	Horšovský Týn	Planá
Hypermarket/supermarket	2	2	3
Diskont/potraviny/večerka	2	8	5

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka ukazuje, že se v každé z obcí nachází jak supermarkety, tak i menší obchody s potravinami. V Plané mají občané na výběr dokonce ze tří větších supermarketů (Lidl, Tesco, Penny), ve Třemošné jsou supermarkety dva (Lidl, Penny) a v Horšovském Týně taktéž dva (Penny, Coop). Horšovský Týn disponuje ze zkoumaných

obcí největším počtem menších obchodů s potravinami. Ve všech třech obcích se nachází ale i obchody specializované, jejichž četnost je zaznamenána v tabulce:

Tabulka 28: Porovnání zařízení pro obchodní prodej 2

Typ zařízení	Celkové počty		
	Třemošná	Horšovský Týn	Planá
Specializované obchody			
- řeznictví	2	2	2
- pekařství	1	2	1
- textil/obuv/galanterie	4	3	5
- sportovní potřeby	2	0	1
- drogerie	1	1	1
- papírnictví	1	1	2
- chovatelské potřeby	2	1	1
- zahradnictví/květinářství	2	2	3
- stavebniny	1	2	1
Čerpací stanice	1	2	1

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2 Shrnutí

Dle mého srovnání občanského vybavení usuzuji, že počet zařízení je v jednotlivých obcích dostačující i když jisté rezervy zde jistě jsou. Záleží však také na tom, zda jsou zařízení v patřičné kvalitě a zda jsou pravidelně občany měst využívána. Toto mohu z mého osobního pohledu posoudit pouze ve městě Třemošná, ve zbylých městech nikoliv. Dle mého názoru jsou ve Třemošné na velmi dobré úrovni zdravotnická zařízení. Oproti zbylým dvou obcím je zde i výrazně vyšší počet ordinací specialistů, která jsou velkým množstvím občanů využívána. Třemošná je také dobře vybavena z hlediska sociálních zařízení. Nedostatky bych nehledal ani v oblasti sportovních zařízení. Je zde dostatečný počet veřejných hřišť, ať už sportovních nebo dětských. Velkým pozitivem je také zimní stadion, kterých celkově v Plzeňském kraji není mnoho.

Dále bych kladně ohodnotil oblast stravovacích zařízení. Vzhledem k velikosti obce je zde dostatečně možností, kam zajít na jídlo. V případě potřeby nákupu mají občané Třemošné také více variant. Co naopak ve Třemošné oproti zkoumaným obcím chybí, je střední škola nebo nějaký typ školy se speciálním zaměřením. Dle mého názoru jsou také nedostatky v oblasti kultury, způsobené absencí většího kulturního zařízení. Problémem je také nejspíš nedostatečná informovanost obyvatel o kulturním dění ve městě. Třemošná je jediným ze zkoumaných měst, ve kterém se nevyskytuje koupaliště, i když prostory pro jeho vybudování by zde jistě byly. Poslední zařízení, které se ve Třemošné nevyskytují v hojném počtu, jsou penziony a hotely, což je způsobeno tím, že Třemošná není turisticky často navštěvované místo.

Pokud bych měl porovnat Třemošnou z hlediska vybavenosti podobně velkých obcí v rámci České republiky, zhodnotil bych občanské vybavení jako průměrné, v některých oblastech však podprůměrné. Při mém namátkovém průzkumu jsem ve většině podobně velkých obcí (kolem 5000 obyvatel) našel lékařské domy, kulturní střediska, různé druhy škol, sportoviště, větší množství restaurací, penzionů i obchodů. Velmi často se v podobně velkých obcích vyskytují střední školy, kina nebo divadla, které ve Třemošné chybí. V oblasti školství a kultury bych tedy viděl občanské vybavení Třemošné jako lehce podprůměrné. V ostatních oblastech Třemošná dle mého názoru za průměrem nezaostává.

5 Dotazníkové šetření

V předchozí kapitole jsem se zabýval porovnáním občanské vybavenosti jednotlivých obcí na základě zjištěných dat. V této kapitole naopak hodnotím, jak vnímají občanskou vybavenost občané, kteří ve vybraných obcích ať už bydlí, pracují, studují nebo jsou pouze na návštěvě. Pro zjištění jejich názorů jsem sestavil online dotazníky, které jsem následně rozeslal prostřednictvím Facebooku do skupin jednotlivých obcí.

Dotazníky byly tedy vytvořeny 3, každý pro jednu z obcí. Pro vytvoření dotazníků jsem využil českou společnost Survio s.r.o., která se zabývá tvorbou a distribucí online dotazníků. Respondenti celkem odpovídali na 22 uzavřených otázek, z nichž v některých měli na výběr jednu odpověď, v jiných ale i odpovědi víc. První čtyři otázky sloužili pro zjištění, jaká skupina respondentů dotazník vyplňuje. Byla zde tedy otázka na pohlaví, věk, vzdělání a na to, zda daný respondent v obci bydlí, pracuje, studuje nebo je pouze hostem. Další otázky se týkaly toho, zda jsou respondenti spokojeni s dostupností a kvalitou v jednotlivých oblastech občanského vybavení. Respondenti měli na výběr z odpovědí „Ano, velmi“, „Spíše ano“, „Spíše ne“, „Rozhodně ne“ a nakonec neutrální odpověď „Nevím/nemohu posoudit“. Ke konci pak respondenti vybírali silné a slabé stránky jejich obcí a také oblasti, do kterých by podle nich měly obce nejvíce investovat.

Dotazník byl spuštěn po dobu 5 dní, nejvíce odpovědí jsem obdržel druhý a třetí den. Pátý den už byla četnost nových odpovědí velmi nízká, proto jsem se rozhodl dotazník zastavit a vyhodnotit. Celkem jsem obdržel 217 odpovědí z čehož 120 připadalo na dotazník ohledně města Třemošná, 55 respondentů vyplnilo dotazník v Plané a v 42 odpovědí jsem obdržel v Horšovském Týně.

5.1 Vyhodnocení odpovědí

Všechny dotazníky vyplňovaly více ženy než muži. Konkrétní poměry respondentů (ženy ku muži) jsou ve Třemošné 92 ku 27, v Horšovském Týně 31 ku 11 a v Plané 39 ku 16. Ve Třemošné vyplnilo dotazník nejvíce respondentů ve věku 36-50 let, v Horšovském Týně a v Plané byly nejvíce zastoupeny dvě věkové skupiny a sice 19-36 a 36-50 let. Ve všech třech obcích byla nejmenší nebo téměř žádná četnost odpovědí od věkové skupiny 18 let a méně. Nepatrné množství odpovědí bylo také zaznamenáno ve věkové skupině 66 let a více. Co se týče dosaženého vzdělání respondentů, ve všech obcích výrazně převažuje středoškolské vzdělání s maturitou. Podobný počet

respondentů pak ve všech obcích uvedlo vzdělání vysokoškolské (bakalářské), vysokoškolské (magisterské, inženýrské), odborné vyučení (bez maturity). V Plané vyplnilo dotazník nejvíce lidí se základním vzděláním, ale také i s vysokoškolským doktorským vzděláním. Většina respondentů v daných obcích bydlí, naopak málo respondentů zde i pracuje. Ve Třemošné pracuje 15 z celkového množství 120 respondentů. V Horšovském Týně pracuje 12 ze 42 respondentů. V Plané pracuje 11 z celkového množství 55 respondentů. Nikdo neuvedl odpověď, že by v dané obci také studoval. Jako host/turista se v obcích označili 2-3 respondenti. Následovaly pak otázky ohledně dostupnosti a kvality občanského vybavení:

Jste spokojeni s dostupností zdravotní péče ve Vašem městě? Jste spokojeni s kvalitou zdravotní péče ve Vašem městě?

Podle odpovědí na tuto otázku ve městě Třemošná usuzují, že jsou občané poměrně spokojeni s dostupností i kvalitou zdravotní péče. 55,8 % respondentů uvedlo v otázce dostupnosti odpověď „Spíše ano“, 24,2 % pak uvedlo odpověď „Ano, velmi“. Rozhodnou nespokojenost vyjádřili pouze 2 respondenti. V otázce kvality uvedlo 59,2 % respondentů, že jsou spíše spokojeni, 14,2 % respondentů naopak spíše spokojeno není, velmi je pak spokojeno 13,3 %. Neutrální odpověď uvedlo zhruba 10 % tázaných. Výraznou nespokojenost uvedli pouze 3 občané (2,5 %).

V Horšovském Týně jsou odpovědi jiné. 38,1 % tázaných uvedlo, že rozhodně nejsou spokojeni s dostupností zdravotní péče, 35,7 % pak uvedlo, že také spíše nejsou spokojeni. 23,8 % respondentů je spíše spokojeno, velmi spokojen je pak pouze jeden tázaný. Ohledně kvality zdravotní péče jsem obdržel tyto odpovědi: ze 42 tázaných je 14 spíše nespokojeno, 13 naopak spíše spokojeno, 12 rozhodně nespokojeno a pouze 2 jsou spokojeni velmi. Podle odpovědí zde tedy spíše převažuje nespokojenost v této oblasti.

V Plané se odpovědi na tyto otázky blíží těm v Horšovském Týně. 38,2 % spíše není spokojeno s dostupností zdravotnictví, 32,7 % je velmi nespokojeno, 23,6 % je pak spíše spokojeno. Opět velmi malé procento (3,6 %) uvedlo velkou spokojenost s dostupností zdravotnictví. V oblasti kvality je 22 z 55 dotázaných spíše nespokojeno, stejný počet je však naopak spíše spokojen. 8 dotázaných je velmi nespokojeno. Výraznou spokojenost uvedli 2 respondenti. Podle odpovědí tedy v Plané stejně tak jako v Horšovském Týně převažuje v oblasti zdravotnictví spíše nespokojenost.

Jste spokojeni s dostupností školských zařízení ve Vašem městě? Jste spokojeni s kvalitou školských zařízení ve Vašem městě?

V oblasti dostupnosti a kvality školských zařízení se odpovědi v jednotlivých obcích více shodovaly. Dostupnost školství je vnímána pozitivně jak ve Třemošné (57,5 % spíše spokojeno, 25 % velmi spokojeno), v Horšovském Týně (61,9 % spíše spokojeno, 16,7 % velmi spokojeno), tak i v Plané (49,1 % spíše spokojeno, 30,9 % velmi spokojeno). S kvalitou školství jsou procentuálně nejvíce spokojeni respondenti v Horšovském Týně (50 % spíše ano, 16,7 % spíše ne, 14,3 % velmi spokojeno, 11,9 % velmi nespokojeno). Převažující spokojenost platí ale i u zbývajících dvou obcí. Výrazná nespokojenost v oblasti kvality školství se ve vybraných obcích pohybuje pouze v rozmezí zhruba 5 % – 12 %.

Jste spokojeni s dostupností veřejných sportovišť ve Vašem městě? Jste spokojeni s kvalitou veřejných sportovišť ve Vašem městě? (hřiště, tělocvičny, posilovny, sportovní stadiony...)

Hodnoty ohledně spokojenosti s dostupností a kvalitou veřejných sportovišť se ve vybraných obcích nepatrně liší. Ve Třemošné je přes 50 % respondentů s dostupností spíše spokojeno, 30 % je velmi spokojeno. Spíše nespokojeno je pak zhruba 16 % respondentů. Výraznou nespokojenost uvedl jen zanedbatelný počet dotázaných. Ohledně kvality jsou hodnoty ve městě Třemošná velmi podobné, taktéž je v součtu zhruba tři čtvrtě dotázaných spokojeno s kvalitou sportovišť. Opět jen velmi malý počet dotázaných uvedl výraznou nespokojenost s kvalitou. Celkově zde tedy podle odpovědí převažuje spokojenost.

V Horšovském Týně je sice nejčastější odpovědí spíše převažující spokojenost s dostupností (40,5 %), hned v závěsu jsou však negativní odpovědi (28,6 % je spíše nespokojeno, 19 % je nespokojeno velmi). Ohledně kvality jsou odpovědi procentuálně podobné. Jen velmi malé množství dotázaných však uvedlo maximální spokojenost jak s dostupností, tak i s kvalitou sportovišť v Horšovském Týně.

V Plané jsou odpovědi následující: s dostupností veřejných sportovišť je spíše spokojeno 41,8 %, spíše nespokojeno 21,8 %, velmi spokojeno 18,2 % a velmi nespokojeno 12,7 %. Zbytek tvoří odpovědi neutrální. Ohledně kvality sportovišť byly zaznamenány tyto odpovědi: 45,5 % spíše spokojeno, 27,3 % spíše nespokojeno, 14,5 %

velmi spokojeno a 7,3 % velmi nespokojeno, zbytek jsou odpovědi neutrální. Vypadá to tedy, že v Plané spíše převažuje spokojenost v oblasti sportovních zařízení.

Jste spokojeni s možnostmi kulturního vyžití ve Vašem městě? (kulturní akce, divadlo, kino, muzeum, výstavy...)

V otázce spokojenosti s kulturním vyžitím zvítězila ve všech městech poměrně nečekaně negativní odpověď. Ve Třemošné jsem však podobné odpovědi očekával (44,2 % spíše nespokojeno, 34,2 % rozhodně nespokojeno, 15,8 spíše spokojeno, 1,7 % velmi spokojeno). Ve městě totiž chybí kulturní zařízení, jako je kino, divadlo či muzeum. Jediný náhled do kulturního světa je zprostředkován prostřednictvím hudebních festivalů. Ve městě ani nejsou žádné historické památky, jak již bylo zmíněno.

V Horšovském Týně také zvítězila negativní odpověď. 42,9 % tázaných je spíše nespokojeno s možnostmi kulturního vyžití. Naopak 31 % spíše spokojeno je. Výraznou nespokojenost vyjádřilo 16,7 % respondentů a výraznou spokojenost pak 9,5 %. V oblasti kultury jsem v Horšovském Týně očekával pozitivnější odpovědi.

V Plané respondenti odpovídali takto: s možnostmi kulturního vyžití je spíše nespokojeno 36,4 %, 25,5 % je rozhodně nespokojeno, 25,5 je spíše spokojeno a velmi spokojeno je pouze 9 % dotázaných. Zbytek tvoří neutrální odpovědi. Vzhledem k zjištěným datům ohledně kulturních zařízení jsem i zde očekával spíše pozitivní odpovědi.

Jste spokojeni s možnostmi stravování ve Vašem městě? (restaurace, rychlá občerstvení...)

V oblasti stravovacích zařízení ve městě Třemošná se dá z odpovědí vyvodit závěr, že zhruba půlka respondentů je spokojena, druhá půlka naopak ne. Záleží zde nejspíš na preferencích jednotlivých dotázaných. Stravovací zařízení jsou podle mě ve městě v dostatečném počtu, někomu však možná nemusí vyhovovat typ restaurací.

V Horšovském Týně je v součtu přes 60 % dotázaných spokojeno s nabízenými možnostmi stravování. Zbytek pak tvoří odpovědi negativní. Osobně jsem žádnou restauraci v tomto městě nenavštívil, kvalitu tedy nemohu posoudit. Množství nabízených stravovacích zařízení mi však přijde podle průzkumu dostatečný.

V Plané jsem naopak na základě průzkumu usoudil, že ve městě není moc velký výběr v této oblasti občanského vybavení. A tento úsudek potvrdily i odpovědi

v dotazníku. V součtu je zhruba 70 % respondentů nespokojeno s nabízenými možnostmi stravování (40 % spíše nespokojeno, 30 % velmi nespokojeno). Jen velmi malé procento vyjadřuje velkou spokojenost v této oblasti (5,5 %).

Jste spokojeni s dostupností větších obchodních řetězců ve Vašem městě? (hypermarkety, supermarkety, diskonty...)

Další otázka se týkala dostupnosti větších obchodů v jednotlivých městech. Zde se potvrdily má očekávání ve všech třech městech. Ve Třemošné převažuje téměř 90% celková spokojenost v této oblasti. Dva supermarkety, které se zde nachází mají dobré strategické rozmístění, a i dostačující kvalitu a rozmanitost nabízeného sortimentu. V Horšovském Týně naopak převládá více než 80% celková nespokojenost. Městu by jistě prospělo vystavění nějakého dalšího supermarketu, aby měli občané více nákupních možností. V Plané pak zase převažuje spokojenost s dostupností větších obchodů. Nachází se zde celkem 3 supermarkety s kterými je v součtu zhruba 85 % dotázaných spokojeno.

Jste spokojeni s dostupností specializovaných obchodů ve Vašem městě? (drogerie, textil, obuv, pekařství, řeznictví...)

Další otázka se taktéž zaměřovala na dostupnost obchodů, konkrétně na menší specializované obchody. Nejvíce kladných odpovědí zde obdržela Třemošná, kde je v součtu okolo 65 % občanů spokojeno s menšími obchůdky. Z vlastní zkušenosti mohou potvrdit, že některé z těchto obchodů jsou opravdu velmi využívané, zejména řeznictví. Využívány jsou ale určitě i další obchody. Občané, kteří odpověděli na tuto otázku kladně tak nemají potřebu vyhledávat jisté specializované obchody například v Plzni, ale jsou pro ně dostačující obchody fungující na území Třemošné. Je zde však ale i 30 % občanů, pro které nejsou nejspíš obchody v Třemošné dostačující.

Ve městě Horšovský Týn převládá stejně jako v předchozí otázce výrazná nespokojenost s obchody na území města. 40,5 % dotázaných je velmi nespokojeno 31 % je také spíše nespokojeno. Spíše spokojenost uvedlo 21,4 % a velkou spokojenost uvedlo pouze 7,1 % dotázaných. Při průzkumu jsem však různé specializované obchody v Horšovském Týně objevil. Nejspíš tedy nejsou občany města dostatečně využívány a lidé radši zvolí pro nákupy obchody v jiných městech, například v Domažlicích.

V Plané také převažuje spíše nespokojenost s místními specializovanými obchody, kterou v dotazníku uvedlo přes 70 % respondentů (50,9 % je spíše nespokojeno,

21 % je nespokojeno velmi). Velkou spokojenost s obchody uvedlo pouze 3,6 % dotázaných. V Plané jsou tedy občané převážně se specializovanými obchody nespokojeni, na rozdíl od obchodů typu supermarketu.

Jste spokojeni s dostupností autobusové/vlakové dopravy ve Vašem městě?

Další otázka se týkala dopravní obslužnosti, konkrétně dostupnosti autobusové a vlakové dopravy. Ve Třemošné jsou dotázaní s těmito typy dopravy spokojeni z více jak 80 %. Vypadá to tedy, že autobusy i vlaky jezdí v dostačujících intervalech. Zastávky jsou dle mého názoru také rozmístěny strategicky výhodně.

V Horšovském Týně jsou odpovědi vyrovnanější: 33,3 % respondentů se vyjádřilo spíše pozitivně, naopak 26,6 % spíše negativně. Výrazný nesouhlas s dopravní obslužností vyjádřilo 14,3 % a výrazný souhlas zas 11,9 %. Tato otázka nebyla mnou bohužel formulována tak, abych na základě odpovědí vyhodnotil konkrétní nedostatek. Ohledně dopravy by se dal vytvořit celý samostatný dotazník. Myslím si však, že v Horšovském Týně bude nejspíš problém v dostupnosti autobusových zastávek pro některé z obyvatel nebo málo využívaná železniční doprava.

V Plané jsou odpovědi na tuto otázku podobné jako ve Třemošné, tedy v součtu přes 80 % dotázaných je spokojeno s nabízenými druhy dopravy. Obyvatelé jsou tedy nejspíš spokojeni jak s frekvencí spojů, tak i s dostupností zastávek.

Jste spokojeni se stavem a údržbou silnic, chodníků, cyklostezek ve Vašem městě?

Tato otázka taktéž souvisela s dopravou. Ve Třemošné je lehce nadpoloviční většina (53 %) spokojena s údržbou silnic, chodníků a cyklostezek. Z mého pohledu jsou silnice ve městě v určitých částech v horším stavu a případná oprava by byla rozhodně na místě. Chodníky v některých částech úplně chybí a jistě by bylo žádoucí je zde doplnit. Z Třemošné do Plně vede asfaltová cyklostezka, která je v dobrém stavu.

V Horšovském Týně je také zhruba polovina dotázaných v této otázce spokojena, druhá nikoliv. Při mé návštěvě města jsem nenarazil na žádný výrazný nedostatek v oblasti silnic či chodníku, neprozkoumal jsem však město kompletně celé. Je tedy možné, že zde jisté rezervy jsou.

Podobné odpovědi byly zaznamenány i ve městě Planá, kde je v součtu zhruba 55 % dotázaných spokojena s údržbou silnic, chodníků a cyklostezek.

Jste spokojeni s dostupností parkovacích míst ve Vašem městě?

V této otázce převažuje ve městech Třemošná a Planá odpověď „spíše ne“ a „rozhodně ne“. Mohu potvrdit, že ve Třemošné je o parkovací místa v určitých místech opravdu nouze. Jedná se především o centrální část při hlavní silnici. Parkoviště u pošty ani u supermarketu Lidl nejsou dostatečně velká a v určitých hodinách je téměř nemožné zde zaparkovat. V Horšovském Týně zvítězila v otázce dostupnosti parkovacích míst odpověď „spíše ano“, hned v závěsu za ní jsou však také velmi zastoupeny dvě odpovědi negativní. V závěru to tedy vypadá, že ani v Horšovském Týně není dostatek parkovacích míst a stálo by za to pokusit se zde vybudovat nějaké nové parkoviště.

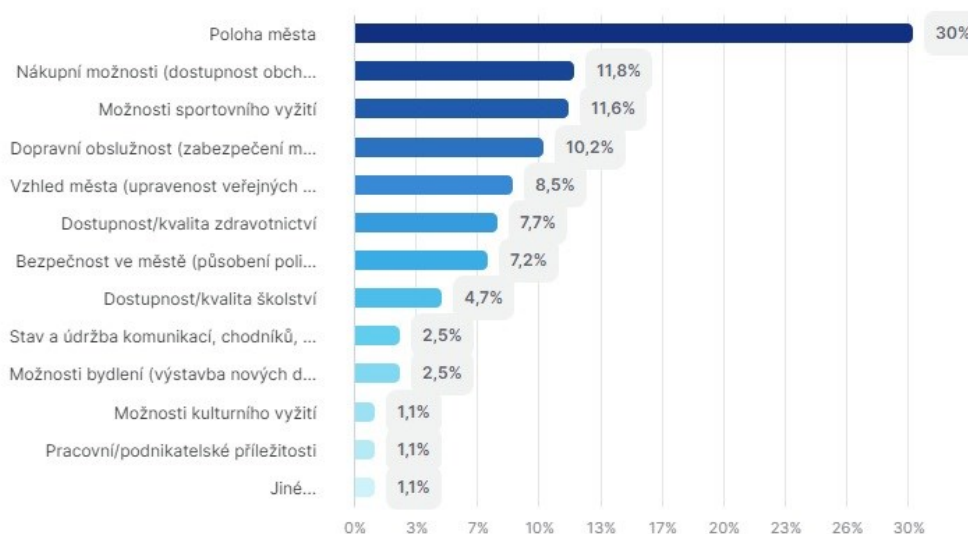
Jste spokojeni s dostupností sběrných míst pro odpad? (kontejnery na tříděný odpad, sběrné dvory...)

Otázka, která je jistě aktuální v mnoha obcích je ta, zda se na území obcí nachází dostatečné množství sběrných míst pro odpad. Otázka se týká jak četnosti kontejnerů na tříděný odpad, tak i možností ukládání dalších druhů odpadu. Podle odpovědí na tuto otázku usuzují, že o sběrná místa pro odpad není ani v jednom ze zkoumaných měst nouze. Každé město dokonce vlastní svůj sběrný dvůr.

Vyberte z následujících oblastí ty, které považujete za silné stránky Vašeho města

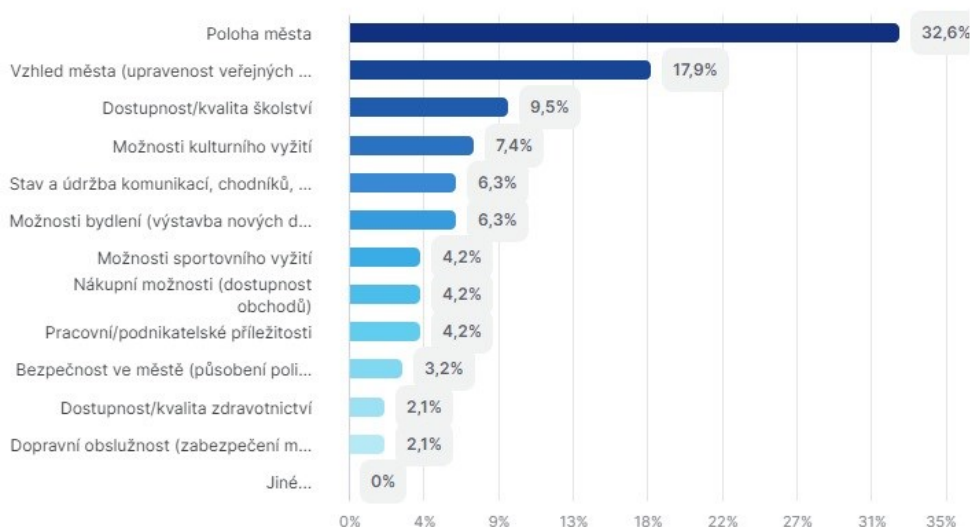
V této otázce měli respondenti vybrat z více odpovědí ty, které považují za silné stránky jejich města (maximálně 4). Výsledky byly následující:

Obrázek 5: Silné stránky města Třemošná

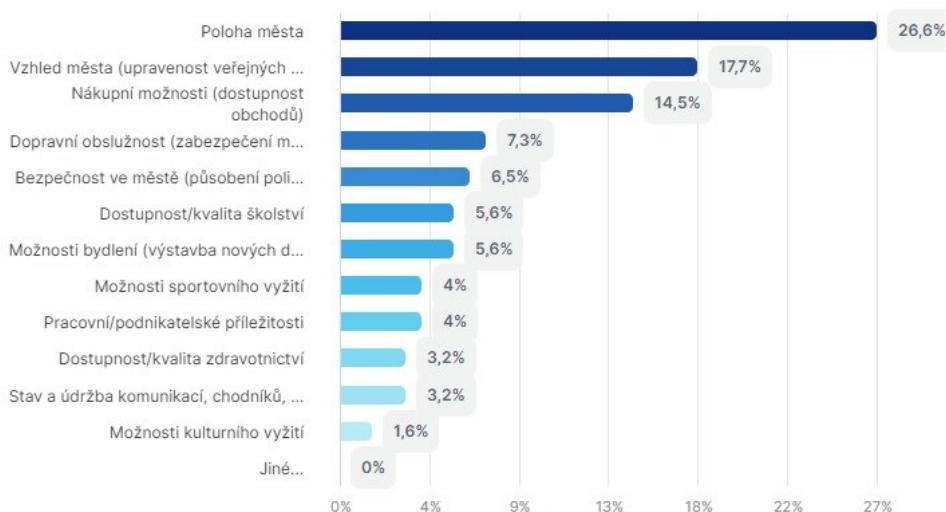
Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 6: Silné stránky města Horšovský Týn

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 7: Silné stránky města Planá

Zdroj: Vlastní zpracování

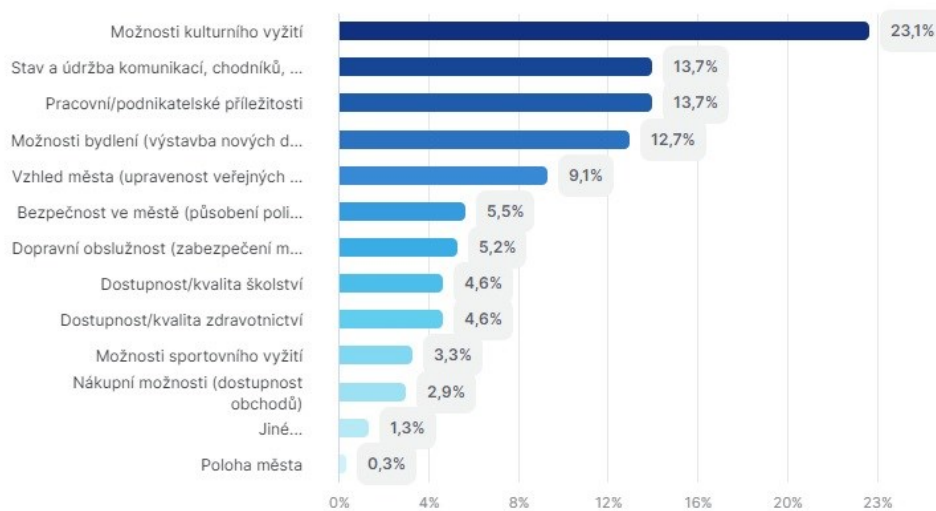
Grafy ukazují, že respondenti považují za nejsilnější stránku polohu jejich měst. Zbylé odpovědi souvisí s dřívějšími otázkami. Ve Třemošné jsou tedy za silné stránky považovány nákupní možnosti, možnosti sportovního vyžití, dopravní obslužnost, či dostupnost a kvalita zdravotnictví. V Horšovském Týně spočívá podle dotázaných silná stránka ve vzhledu města a v celkové upravenosti veřejných prostranství. Další v pořadí je dostupnost a kvalita školství a možnosti kulturního vyžití. V Plané také zaujímá horní

pozice mezi silnými stránkami vzhled a upravenost města. Dále pak také nákupní možnosti či dopravní obslužnost.

Vyberte z následujících oblastí ty, které považujete za silné stránky Vašeho města

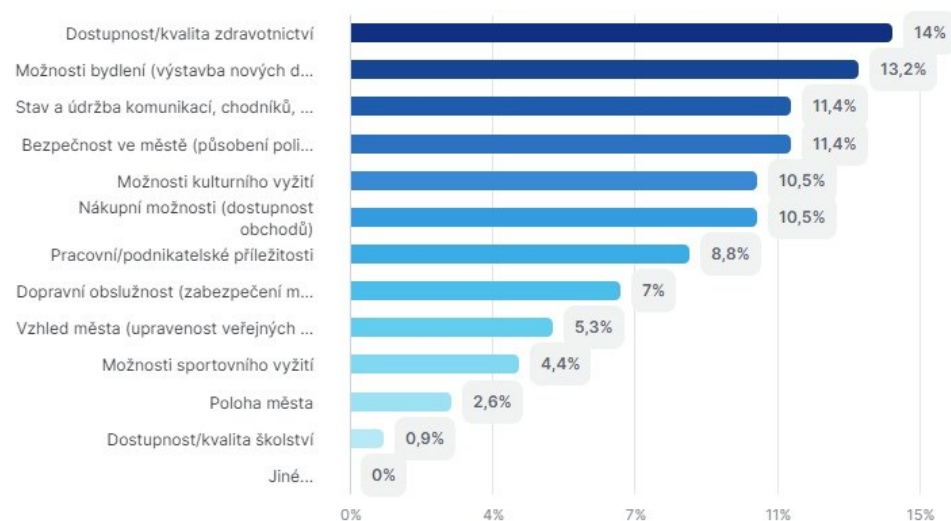
V této otázce vybírali respondenti ze stejných odpovědí jako v otázce minulé, akorát místo silných stránek označovali ty slabé. Odpovědi byly následující:

Obrázek 8: Slabé stránky města Třemošná

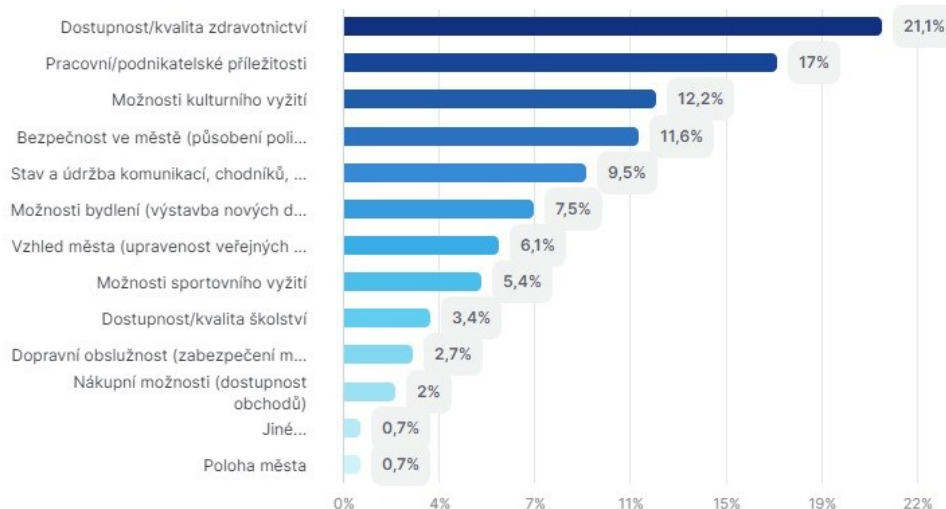
Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 9: Slabé stránky města Horšovský Týn

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 10: Slabé stránky města Planá

Zdroj: Vlastní zpracování

Z prvního grafu jde vidět, že podle dotázaných je největší slabinou města Třemošná nedostatek možností kulturního vyžití, který je spojen s nedostatkem kulturních zařízení (divadlo, kino apod.). Další slabou stránkou jsou podle dotazníku špatně udržované silnice či chodníky, obyvatelé zde také pociťují nedostatečné množství pracovních a podnikatelských příležitostí. Nespokojeni jsou také s možnostmi bydlení, tedy s výstavbou nových domů či bytů nebo s dostupností stavebních pozemků.

Špatné možnosti bydlení uváděli jako slabou stránku i respondenti ve městě Horšovský Týn. Nejvíce nedostatečné je zde však podle nich zdravotnictví. Na dobré úrovni není ani stav komunikací. Občané Horšovského Týna také několikrát uvedli jako nedostatečnou bezpečnost ve městě spojenou s působením policie.

Ve městě Planá považují obyvatelé za největší slabinu taktéž dostupnost a kvalitu zdravotnictví. Problémem je zde ale také například nedostatečný počet volných pracovních míst, nedostatečná dostupnost kulturních zařízení nebo také bezpečnost ve městě.

Vyberte z následujících oblastí ty, do kterých by město podle Vás mělo nejvíce investovat

Předposlední otázka se týkala investičních potřeb daných obcí. Respondenti měli opět na výběr z více odpovědí, z nichž mohli vybrat až tři. Procentuální zastoupení jednotlivých odpovědí ukazuje tato tabulka:

Tabulka 29: Investiční potřeby jednotlivých obcí

Oblasti investování	Město		
	Třemošná	Horšovský Týn	Planá
Technická infrastruktura	10,6 %	6,7 %	2,9 %
Životní prostředí	14 %	10 %	6,9 %
Rekonstrukce silnic, chodníků...	26,9 %	16,7 %	16,7 %
Zdravotnictví	8,3 %	41,1 %	36,6 %
Školství	12,1 %	12,2 %	14,7 %
Kultura a sport	25,4 %	12,2 %	20,6 %
Jiné...	2,7 %	1,1 %	2 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky vyplývá, že podle občanů Třemošné by mělo město nejvíce investovat do opravy místních silnic a chodníků. Dále by obyvatelé ocenili více investic v oblasti kultury a sportu. Z předchozích odpovědí v dotazníku usuzují, že se jedná především o oblast kulturního vyžití, jelikož sportovní zařízení jsou podle názoru mého i názoru respondentů v dobrém stavu. Jako třetí nejvíce potřebná oblast pro investování se jeví oblast životního prostředí, související také s čistotou města a upraveností veřejných prostranství. Určité zastoupení má však také oblast školství nebo technické infrastruktury (vodovody, kanalizace, plynovody).

V Horšovském Týně výrazně převažuje jedna odpověď a sice oblast zdravotnictví. Potvrzuje se tedy, že dostupnost a kvalita zdravotní péče je ve městě pro více občanů nedostatečná. Při předchozím provádění průzkumu jsem však dohledal různé ordinace praktických i specializovaných lékařů působících ve městě. Problém nedostupnosti je ale v tom, že zde někteří lékaři ordinují třeba jen dvakrát nebo třikrát do týdne a zbylé dny jsou tedy nedostupní. Další nejčastěji zmíněnou odpovědí v Horšovském Týně byla rekonstrukce silnic a chodníků, následně pak oblast kultury, sportu a školství.

V Plané taktéž nejvíce dotázaných zvolilo zdravotnictví jako oblast, ve které by se mělo město nejvíce angažovat. Občané by ocenili i investice v oblasti kultury, sportu

a v oblasti školství. Stejně procentuální zastoupení jako v Horšovském Týně mají i v Plané investiční potřeby související s opravami silnic a chodníků.

Jste celkově spokojeni s dostupností a kvalitou občanského vybavení ve Vašem městě?

Poslední otázka se týkala celkového pohledu respondentů na dostupnost a kvalitu občanského vybavení v daných obcích. Procentuální zastoupení odpovědí bylo následující:

Tabulka 30: Spokojenost s občanským vybavením v jednotlivých obcích

Spokojenost s občanským vybavením	Město		
	Třemošná	Horšovský Týn	Planá
Ano, velmi	9,9 %	4,8 %	9,1 %
Spíše ano	74,4 %	42,9 %	52,7 %
Spíše ne	12,4 %	33,3 %	29,1 %
Rozhodně ne	0,8 %	14,3 %	5,5 %
Nevím/nemohu posoudit	2,5 %	4,8 %	3,6 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Podle výsledků je tedy nejvíce procent občanů spokojeno s občanským vybavením ve městě Třemošná. Nadpoloviční většina je také spokojena ve městě Planá. Procentuální součet pozitivních a negativních odpovědí ve městě Horšovský Týn je vyrovnaný. Za zmínku zde však jistě stojí poměrně výrazné zastoupení rozhodně nespokojených občanů.

6 Návrh opatření

V této poslední kapitole jsem navrhl možná opatření pro město Třemošná v souvislosti s určitými nedostatky v jednotlivých oblastech občanského vybavení. Vycházel jsem ze zjištěných dat, dotazníkového šetření a vlastních zkušeností, jelikož ve Třemošné žiji už přes 20 let. Cenové kalkulace jednotlivých opatření vycházejí z cen firmy SWIETELSKY stavební s.r.o.

Respondenti se v dotazníkovém šetření ve městě Třemošná nejvíce shodovali ohledně nedostatku možností kulturního vyžití obyvatel. Potenciál jistě má kulturní dům v městské části Záluží, který však není dle mého názoru plně využíván. Problémem je také nejspíš nedostatečná informovanost obyvatel o kulturním dění ve městě. Za zvážení by jistě stálo, zda by se nevyplatilo vybudovat nějaké multifunkční kulturní zařízení přímo na území Třemošné ať už by se jednalo o kulturní dům, divadlo, kino nebo vše v jednom. V severní části města se vyskytuje vybydlený dům, který by v případě rekonstrukce mohl jako nový kulturní dům skvěle posloužit. Orientační cena rekonstrukce tohoto domu je 5 356 000 Kč. Dále by se město mělo snažit vyřešit problém s nedostatkem volných parkovacích míst. Jistě by se dal využít prostor areálu bývalého keramického závodu, kde by bylo možné postavit nové parkoviště či dokonce parkovací dům. Vystavět by se zde daly také například nové bytové domy nebo nové provozovny různých podniků, což by podpořilo růst pracovních příležitostí na území města. Nejaktuálnější variantou pro využití tohoto prostoru je momentálně parkoviště, jehož cena by se podle odhadu stavební firmy pohybovala okolo 2 175 000 Kč. Dále by mohlo město investovat do doplnění chodníků v určitých částech města. Z vlastní zkušenosti vím, že chodník například chybí u železničního přejezdu přes silnici vedoucí na Zruč-Senec a také u autobusové zastávky poblíž základní školy. Nedaleko základní školy před pivnicí Formanka je vedle silnice odstavné prostranství, kde má také konečnou jeden z autobusových spojů. Toto prostranství také není v dobrém stavu a zasloužilo by si úpravu. Cena všech těchto tří oprav spojených s doplněním chodníků a úpravou prostranství by se pohybovala okolo 4 570 000 Kč. Příležitostí, jak doplnit občanské vybavení ve městě Třemošná by také mohlo být zřízení koupaliště v severní části města za železniční tratí, kde se bývalá vodní nádrž již vyskytuje. Zřízení koupaliště v této lokalitě by vyžadovalo značné úpravy a celková odhadovaná cena by se vyšplhala přes 42 132 000 Kč.

Souhrn jednotlivých navržených opatření i s odhadovanými cenami znázorňuje tato tabulka:

Tabulka 31: Kalkulace navržených opatření

Navržené opatření	Odhadovaná cena bez DPH (Kč)
Zřízení kulturního domu	5 356 000
Výstavba parkoviště	2 175 000
Doplnění chodníků a rekonstrukce prostranství	4 570 000
Zřízení koupaliště	42 132 000
Celkem	54 233 000

Zdroj: Vlastní zpracování

V součtu by se celková cena všech opatření vyšplhala na 54 233 000 Kč. Ceny jsou orientační a konečná cena by vzešla z výběrového řízení. Rekapitulace jednotlivých opatření a položkové rozpočty parkoviště a chodníků jsou zobrazeny v přílohách tohoto dokumentu. Nejprve by bylo vhodné věnovat se položkám které jsou nejvíce aktuální. Dle mého názoru je nejprve ve Třemošné potřeba vyřešit problém s parkováním a s chybějícími chodníky. Poté by se mohlo město pokusit o zrealizování zbylých dvou položek (kulturní dům, koupaliště). Jedná se o kapitálové výdaje, na které by nejprve musela obec sehnat finanční prostředky například v podobě státních či evropských dotací, jelikož běžné příjmy obce by takto nákladné investice nepokryly.

7 Závěr

Tématem této bakalářské práce bylo porovnat občanskou vybavenost ve vybraných obcích Plzeňského kraje. V úvodní teoretické části práce jsem definoval pojmy související s problematikou obcí a jejich občanským vybavením. V následující kapitole jsem stručně charakterizoval tři vybrané obce se statutem města a sice města Třemošná, Horšovský Týn a Planá. U těchto měst jsem provedl analýzu občanského vybavení a následné vzájemné porovnání. U obcí s podobným počtem obyvatel bylo velmi zajímavé zjišťovat, jaké jsou rozdíly v jednotlivých sledovaných oblastech, i když samotná analýza zabrala poměrně hodně času. Nejméně náročná byla analýza města Třemošná, ve kterém bydlím a mohl jsem tak vycházet z vlastních znalostí a zkušeností. Ve městech Horšovský Týn a Planá bylo zjišťování počtů jednotlivých zařízení výrazně těžší. Problémem také bylo zjistit to, zda jsou všechna dohledaná zařízení občanského vybavení funkční. Pro lepší představu o rozmístění, ale také o zmíněné funkčnosti některých zařízení mi velmi pomohla návštěva těchto měst. Prospěšné byly také odpovědi na mnou vytvořené dotazníky pro jednotlivá města, které mi pomohly potvrdit nebo vyvrátit analýzou zjištěné hodnoty. V poslední kapitole jsem na základě zjištěných nedostatků navrhl opatření pro město mého bydliště, Třemošnou.

Z hlediska dostupnosti a kvality občanské vybavenosti nalezneme v každém z měst jak oblasti vyhovující, tak i oblasti, kde jsou stále rezervy pro zlepšení. Rozvojem těchto oblastí by se proto měla města zabývat. Důležité je vždy zjistit názory a pohledy místních obyvatel na základě kterých se pak dají vypracovat různé rozvojové plány a projekty. Pro realizaci těchto projektů je dále nezbytné získat finanční prostředky poskytované například ve formě krajských, státních nebo evropských dotací. Zajišťování příznivých podmínek a celkové inovace a rozšiřování občanského vybavení obce vedou ke spokojenosti stálých obyvatel, ale také zvyšují atraktivitu města pro nové potenciační občany. Obce, které mohou svým obyvatelům nabídnout kvalitní zdravotní péči, školská zařízení, trávení volného času sportem, návštěvou kulturních akcí či možnost zajít si někde na dobrý oběd či večeři jsou pro mnoho lidí hledajících nové bydlení velkým lákadlem. Ve spojení s příjemným vzhledem a upraveností obce pak toto mohou být zásadní faktory na základě kterých lidé upřednostní bydlení v menším městě či obci před bydlením ve velkoměstě.

Seznam použitých zdrojů

- Bauerová, V. (2018). *Vznik českých měst - Ústav práva a právní vědy*.
<https://www.ustavprava.cz/blog/2018/11/vznik-ceskych-mest/>
- Bínek, J., Toušek, V., Galvasová, I., Věžník, A., Kunc, J., Seidenglanz, D., Halásek, D., & Řehák, S. (2007). *Venkovský prostor a jeho oživení*. Georgetown.
- Dokupil, J. & Matušková, A. (2005). *Rozvojový potenciál Plzeňského kraje*. Západočeská univerzita v Plzni, pedagogická fakulta, katedra geografie.
- Hrůza, J. & Zajíc, J. (1995). *Vývoj urbanismu I*. Vydavatelství ČVUT.
- Kubeš, J. (2000). *Problémy stabilizace venkovského osídlení ČR*. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, pedagogická fakulta, katedra geografie.
- Macháček, J., Toth, P., & Wokoun, R. (2011). *Regionální a municipální ekonomie*. Oeconomica.
- Město Horšovský Týn (2023). *Oficiální stránky města Horšovský Týn*.
<https://www.horsovskytyn.cz/>
- Město Třemošná (2023). *Oficiální stránky města Třemošná*. (2023).
<https://www.tremosna.cz/>
- Město Planá. (2023). *Oficiální stránky města Planá*. <https://www.plana.cz/>
- Předpis 128/2000 Sb., zákon o obcích (obecní zřízení)* (2022).
<https://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-obcich-obecni-zrizeni/f2024524/>
- Rozmanová, N. (2006). *Principy a pravidla územního plánování*. Ústav územního rozvoje. <https://www.uur.cz/media/k2fnp4oc/pap-komplet-pro-tisk-2017.pdf>
- Šilhánková, V. (2020). *Urbanistická typologie*. Civitas per Populi.
https://www.researchgate.net/profile/Vladimira-Silhankova-2/publication/349339436_Urbanisticka_typologie/links/602ba43d4585158939a992b1/Urbanisticka-typologie.pdf
- Šimková, H. (2020). *Informační web územního plánování Obce*.
<https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/obce.asp>
- Varadzin, F., & Bečica, J. (2016). *Sídla a produkční potenciál*. Professional Publishing.

Votrubec, C. (1980). *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě*. Academia.

Wokoun, R. (2007). *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*.
Oeconomica.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Zařízení školství ve městě Třemošná	30
Tabulka 2: Zdravotní zařízení ve městě Třemošná.....	31
Tabulka 3: Zařízení sociální péče ve Městě Třemošná.....	32
Tabulka 4: Zařízení pro kulturu ve městě Třemošná.....	32
Tabulka 5: Sportovní a tělovýchovná zařízení ve městě Třemošná	33
Tabulka 6: Stravovací a ubytovací zařízení ve městě Třemošná.....	35
Tabulka 7: Zařízení pro obchodní prodej ve městě Třemošná	36
Tabulka 8: Zařízení školství ve městě Horšovský Týn.....	38
Tabulka 9: Zdravotní zařízení ve městě Horšovský Týn.....	39
Tabulka 10: Sociální zařízení ve městě Horšovský Týn.....	40
Tabulka 11: Zařízení pro kulturu ve městě Horšovský Týn	40
Tabulka 12: Sportovní a tělovýchovná zařízení ve městě Horšovský Týn.....	41
Tabulka 13: Stravovací a ubytovací zařízení ve městě Horšovský Týn.....	42
Tabulka 14: Zařízení pro obchodní prodej ve městě Horšovský Týn.....	43
Tabulka 15: Zařízení školství ve městě Planá	45
Tabulka 16: Zdravotní zařízení ve městě Planá.....	46
Tabulka 17: Sociální zařízení ve městě Planá	47
Tabulka 18: Zařízení pro kulturu ve městě Planá.....	47
Tabulka 19: Sportovní a tělovýchovná zařízení ve městě Planá	48
Tabulka 20: Stravovací a ubytovací zařízení ve městě Planá.....	49
Tabulka 21: Zařízení pro obchodní prodej ve městě Planá	50
Tabulka 22: Porovnání zdravotnických zařízení	53
Tabulka 23: Porovnání sociálních zařízení	53
Tabulka 24: Porovnání zařízení pro kulturu	54
Tabulka 25: Porovnání sportovních zařízení	55

Tabulka 26: Porovnání stravovacích a ubytovacích zařízení.....	56
Tabulka 27: Porovnání zařízení pro obchodní prodej 1.....	56
Tabulka 28: Porovnání zařízení pro obchodní prodej 2.....	57
Tabulka 29: Investiční potřeby jednotlivých obcí	69
Tabulka 30: Spokojenost s občanským vybavením v jednotlivých obcích	70
Tabulka 31: Kalkulace navržených opatření	72

Seznam obrázků

Obrázek 1: Města a městyse v Plzešském kraji	25
Obrázek 2: znak města Třemošná	26
Obrázek 4: znak města Horšovský Týn	27
Obrázek 3: znak města Planá	28
Obrázek 5: Silné stránky města Třemošná	65
Obrázek 6: Silné stránky města Horšovský Týn.....	66
Obrázek 7: Silné stránky města Planá.....	66
Obrázek 8: Slabé stránky města Třemošná.....	67
Obrázek 9: Slabé stránky města Horšovský Týn	67
Obrázek 10: Slabé stránky města Planá	68

Seznam příloh

Příloha A: Dotazník v tištěné formě

Příloha B: Rekapitulace cenové nabídky - rekonstrukce kulturního domu

Příloha C: Rekapitulace cenové nabídky – parkoviště, chodníky a zpevněné plochy

Příloha D: Rekapitulace cenové nabídky - koupaliště

Příloha E: Položkový rozpočet - parkoviště

Příloha F: Položkový rozpočet - chodník k autobusové zastávce u ZŠ směr Plzeň

Příloha G: Položkový rozpočet - chodník na přejezdu Keramická, napojení na cyklotrasu

Příloha H: Položkový rozpočet - úprava prostranství u Formanky, Třemošná

Příloha A: Dotazník v tištěné formě

1. Jaké je Vaše pohlaví?
 - muž
 - žena

2. Jaký je Váš věk?
 - 18 a méně
 - 19-35
 - 36-50
 - 51-65
 - 66 a více

3. Jaké je Vaše dosažené vzdělání?
 - Bez vzdělání
 - Základní
 - Střední (s maturitou)
 - Odborné, vyučení (bez maturity)
 - Vyšší odborné
 - Vysokoškolské (bakalářské)
 - Vysokoškolské (magisterské, inženýrské)
 - Vysokoškolské (doktorské)
 - Jiné

4. Ve Třemošné/Horšovském Týně/Plané... (možnost vybrat více odpovědí)
 - Bydlím
 - Pracuji
 - Studuji
 - Jsem na návštěvě (host, turista...)

5. Jste spokojeni s dostupností zdravotní péče ve Vašem městě?
 - Ano, velmi
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Rozhodně ne
 - Nevím/nemohu posoudit

6. Jste spokojeni s kvalitou zdravotní péče ve Vašem městě?
 - Ano, velmi
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Rozhodně ne
 - Nevím/nemohu posoudit

7. Jste spokojeni s dostupností školských zařízení ve Vašem městě?
- Ano, velmi
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Rozhodně ne
 - Nevím/nemohu posoudit
8. Jste spokojeni s kvalitou školských zařízení ve Vašem městě?
- Ano, velmi
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Rozhodně ne
 - Nevím/nemohu posoudit
9. Jste spokojeni s dostupností veřejných sportovišť ve Vašem městě? (hřiště, tělocvičny, posilovny, sportovní stadiony...)
- Ano, velmi
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Rozhodně ne
 - Nevím/nemohu posoudit
10. Jste spokojeni s kvalitou veřejných sportovišť ve Vašem městě? (hřiště, tělocvičny, posilovny, sportovní stadiony...)
- Ano, velmi
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Rozhodně ne
 - Nevím/nemohu posoudit
11. Jste spokojeni s možnostmi kulturního vyžití ve Vašem městě? (kulturní akce, divadlo, kino, muzeum, výstavy...)
- Ano, velmi
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Rozhodně ne
 - Nevím/nemohu posoudit
12. Jste spokojeni s možnostmi stravování ve Vašem městě? (restaurace, rychlá občerstvení...)
- Ano, velmi
 - Spíše ano
 - Spíše ne

- Rozhodně ne
- Nevím/nemohu posoudit

13. Jste spokojeni s dostupností větších obchodních řetězců ve Vašem městě?
(hypermarkety, supermarkety, diskonty...)

- Ano, velmi
- Spíše ano
- Spíše ne
- Rozhodně ne
- Nevím/nemohu posoudit

14. Jste spokojeni s dostupností specializovaných obchodů ve Vašem městě?
(drogerie, textil, obuv, řeznictví, pekařství...)

- Ano, velmi
- Spíše ano
- Spíše ne
- Rozhodně ne
- Nevím/nemohu posoudit

15. Jste spokojeni s dostupností autobusové/vlakové dopravy ve Vašem městě?

- Ano, velmi
- Spíše ano
- Spíše ne
- Rozhodně ne
- Nevím/nemohu posoudit

16. Jste spokojeni se stavem a údržbou silnic, chodníků, cyklostezek ve Vašem městě?

- Ano, velmi
- Spíše ano
- Spíše ne
- Rozhodně ne
- Nevím/nemohu posoudit

17. Jste spokojeni s dostupností parkovacích míst ve Vašem městě?

- Ano, velmi
- Spíše ano
- Spíše ne
- Rozhodně ne
- Nevím/nemohu posoudit

18. Jste spokojeni s dostupností sběrných míst pro odpad? (kontejnery na tříděný odpad, sběrné dvory...)

- Ano, velmi
- Spíše ano
- Spíše ne
- Rozhodně ne
- Nevím/nemohu posoudit

19. Vyberte z následujících oblastí ty, které považujete za silné stránky Vašeho města. (maximálně 4 odpovědi)

- Poloha města
- Vzhled města (upravenost veřejných prostranství, čistota, kvalita ovzduší)
- Bezpečnost ve městě (působení policie na území města)
- Možnosti bydlení (výstavba nových domů a bytů, dostupnost stavebních pozemků...)
- Pracovní/podnikatelské příležitosti
- Stav a údržba silnic, chodníků, cyklostezek
- Dopravní obslužnost (zabezpečení možností dopravy)
- Dostupnost/kvalita zdravotnictví
- Dostupnost/kvalita školství
- Nákupní možnosti (dostupnost obchodů)
- Možnosti kulturního vyžití
- Možnosti sportovního vyžití
- Jiné:

20. Vyberte z následujících oblastí ty, které považujete za slabé stránky Vašeho města. (maximálně 4 odpovědi)

- Poloha města
- Vzhled města (upravenost veřejných prostranství, čistota, kvalita ovzduší)
- Bezpečnost ve městě (působení policie na území města)
- Možnosti bydlení (výstavba nových domů a bytů, dostupnost stavebních pozemků...)
- Pracovní/podnikatelské příležitosti
- Stav a údržba silnic, chodníků, cyklostezek
- Dopravní obslužnost (zabezpečení možností dopravy)
- Dostupnost/kvalita zdravotnictví
- Dostupnost/kvalita školství
- Nákupní možnosti (dostupnost obchodů)
- Možnosti kulturního vyžití
- Možnosti sportovního vyžití
- Jiné:

21. Vyberte z následujících oblastí ty, do kterých by město podle Vás mělo nejvíce investovat (maximálně 3 odpovědi)

- Technická infrastruktura (vodovody, kanalizace, plynovody...)
- Životní prostředí (čistota, upravenost...)
- Rekonstrukce nebo doplnění místních silnic, chodníků, cyklostezek...
- Zdravotnictví
- Školství
- Kultura a sport
- Jiné:

22. Jste celkově spokojeni s dostupností a kvalitou občanského vybavení ve Vašem městě?

- Ano, velmi
- Spíše ano
- Spíše ne
- Rozhodně ne
- Nevím/nemohu posoudit

Příloha B: Rekapitulace cenové nabídky - rekonstrukce kulturního domu

REKAPITULACE OBJEKTŮ STAVBY A SOUPISŮ PRACÍ				
Kód:				
Stavba:	Kulturní dům Třemošná (rekonstrukce domu č.p.1)			
Místo:	Třemošná, č.p.1	Datum:	14.04.2023	
Zadavatel:	Město Třemošná	Projektant:		
Uchazeč:	SWIETELSKY stavební s.r.o.			
Kód	Objekt, Soupis prací	Cena bez DPH [CZK]	Cena s DPH [CZK]	Typ
Náklady stavby celkem		5 356 893,03	6 870 256,01	
1	Demontáže, bourací práce	650 042,30	786 551,18	STA
2	Zednické práce	521 500,65	631 015,79	STA
3	Elektroinstalace	588 659,20	712 277,63	STA
4	Sádkartonové konstrukce	458 456,88	554 732,82	STA
5	Vodoinstalace a kanalizace	387 400,35	468 754,42	STA
6	Vytápění	678 444,50	820 917,85	STA
7	Obklady a dlažby	478 636,21	579 149,81	STA
8	Malby	225 400,01	272 734,01	STA
9	Podlahy	576 300,23	697 323,28	STA
10	Truhlářské práce	726 774,45	879 397,08	STA
11	Úklid	65 278,25	78 986,68	STA
12	Vedlejší rozpočtové náklady	321 004,50	388 415,45	STA

Příloha C: Rekapitulace cenové nabídky – parkoviště, chodníky a zpevněné plochy

REKAPITULACE OBJEKTŮ STAVBY A SOUPISŮ PRACÍ				
Kód:				
Stavba:	Chodníky, zpevněné plochy, parkoviště - Třemošná			
Místo:		Datum:	14.04.2023	
Zadavatel:	Město Třemošná	Projektant:		
Uchazeč:	SWIETELSKY stavební s.r.o.			
Kód	Objekt, Soupis prací	Cena bez DPH [CZK]	Cena s DPH [CZK]	Typ
Náklady stavby celkem		6 745 751,64	8 162 359,48	
1	Chodník k autobusové zastávce u ZŠ směr Plzeň	450 635,20	545 268,59	STA
2	Chodník na přejezdu Keramická, napojení na cyklotrasu	1 245 600,84	1 507 177,02	STA
3	Úprava prostranství u Formanky	2 874 515,60	3 478 163,88	STA
4	Parkoviště pro spol. LIDL	2 175 000,00	2 631 750,00	STA

Příloha D: Rekapitulace cenové nabídky - koupaliště

REKAPITULACE OBJEKTŮ STAVBY A SOUPISŮ PRACÍ				
Kód:				
Stavba:	Letní koupaliště Třemošná - rekonstrukce			
Místo:		Datum:	14.04.2023	
Zadavatel:	Město Třemošná	Projektant:		
Uchazeč:	SWIETELSKY stavební s.r.o.			
Kód	Objekt, Soupis prací	Cena bez DPH [CZK]	Cena s DPH [CZK]	Typ
Náklady stavby celkem		42 132 068,63	50 979 803,04	
1	Stavební část	30 160 325,25	36 493 993,55	STA
2	Měření a regulace	615 823,00	745 145,83	STA
3	Vzduchotechnika	2 379 514,00	2 879 211,94	STA
4	Zdravotně technické instalace	754 966,62	913 509,61	STA
5	Silnoproudá elektrotechnika	899 320,52	1 088 177,83	STA
6	Technologie úpravy vody	3 540 210,84	4 283 655,12	STA
7	Technologie nerezových bazénů	3 215 888,30	3 891 224,84	STA
8	Vedlejší rozpočtové náklady	566 020,10	684 884,32	STA

Příloha E: Položkový rozpočet – parkoviště

NABÍDKOVÝ ROZPOČET							
Stavba: Parkoviště pro spol. LIDL							
Místo: Tremošná, Zálužská 1120				Datum: 14.04.2023			
Zpracovatel: SWIETELSKY stavební s.r.o.							
Př.	Tř.	Kód	Popis	MJ	Množst	J.cena [CZK]	Cena celkem [CZK]
Náklady soupisu celkem							2 175 000,00
D HSV Práce a dodávky HSV							1 802 351,15
D 1 Zemní práce							404 814,15
1	K	121101100R00	Sejmutí ornice, pl. do 400 m2, přemístění do 50 m	m3	385,000	145,35	55 959,75
2	K	122201103R00	Odkopávky nezapažené v hor. 3 do 10000 m3	m3	500,000	142,38	71 190,00
3	K	167101102R00	Nakládání výkopku z hor.1-4 v množství nad 100 m3	m3	500,000	52,60	26 300,00
4	K	162701105R00	Vodorovné přemístění výkopku z hor.1-4 do 10000 m	m3	500,000	161,96	80 980,00
5	K	199000002R00	Poplatek za skládku horniny 1- 4	m3	500,000	219,27	109 635,00
6	K	181101102R00	Úprava pláně v zářezech v hor. 1-4, se zhutněním	m2	1 000,000	20,76	20 760,00
7	K	181301101R00	Rozprostření ornice, rovina, tl. do 10 cm do 500m2	m2	365,000	68,59	25 035,35
8	K	180400020RA0	Založení trávníku parkového, rovina, dodání osiva	m2	365,000	40,97	14 954,05
D 5 Komunikace							989 227,00
9	K	599141111R00	Vyplnění spár živičnou záplivkou	m	60,000	97,45	5 847,00
10	K	564871111R00	Podklad ze šterkodrti po zhutnění tloušťky 25 cm	m2	400,000	279,20	111 680,00
11	K	596215040R00	Kladení zámkové dlažby tl. 8 cm do drtě tl. 4 cm	m2	400,000	272,40	108 960,00
12	M	59245020	dlažba tvar obdélník betonová 200x100x80mm přírodní	m2	400,000	308,00	123 200,00
13	K	564861111R00	Podklad ze šterkodrti po zhutnění tloušťky 20 cm	m2	600,000	241,30	144 780,00
14	K	564952111R00	Podklad z mechanicky zpevněného kameniva tl. 15 cm	m2	600,000	266,40	159 840,00
15	K	577132111R00	Beton asfalt. ACO 11+ obrusný, š.nad 3 m, tl. 4 cm	m2	600,000	248,70	149 220,00
16	K	577152123R00	Beton asfalt. ACL 16+ ložný, š. nad 3 m, tl. 6 cm	m2	600,000	309,50	185 700,00
D 91 Doplnující práce na komunikaci							249 320,00
17	K	917862111RT7	Osazení stojat. obrub.bet. s opěrou,lože z C 12/15, včetně obrubniku ABO 2 - 15 100/15/25	m	500,000	426,00	213 000,00
18	K	916561111RT7	Osazení záhon.obrubníků do lože z C 12/15 s opěrou, včetně obrubniku 100/5/20 cm	m	60,000	292,00	17 520,00
19	K	914001121RT6	Osaz.sloupku dopr.značky vč. bet.základu+A1 patka, vč.dod. sloupku a značky-IP 11a 2x	kus	2,000	6 500,00	13 000,00
20	K	915701111R00	Zřízení vodorovného značení z nátěr.hmot tl.do 3mm., invalida	m2	2,500	2 320,00	5 800,00
D 99 Staveništní přesun hmot							50 050,00
21	K	998225311R00	Přesun hmot, oprava komunikací, kryt živič. a bet.	kpl	1,000	50 050,00	50 050,00
D VN Vedlejší náklady							108 940,00
22	K	1	zařízení staveniště,mimosstaveništní doprava	ks	1,000	18 000,00	18 000,00
23	K	005111021R	Vytčení inženýrských sítí	Soubor	1,000	17 500,00	17 500,00
24	K	012103000	Geodetické práce před výstavbou	Soubor	1,000	12 940,00	12 940,00
25	K	005241020R	Geodetické zaměření skutečného provedení	Soubor	1,000	37 400,00	37 400,00
26	K	005211030R	dopravní opatření	Soubor	1,000	23 100,00	23 100,00
D PSV Práce a dodávky PSV							372 648,85
D 401 Veřejné osvětlení							249 040,00
27	K	460202303	zemní práce pro VO	kpl	1,000	75 000,00	75 000,00
28	K	741373002	svítidlo veřejného osvětlení LED 16W - kompletní dodávka	kpl	6,000	26 740,00	160 440,00
29	K	210280001	revize montážních prací	ks	1,000	5 000,00	5 000,00
30	K	R.1	doprava	kpl	1,000	8 600,00	8 600,00
D 800 Sadové úpravy							123 608,85
31	K	1019	plošná úprava lože záhonů	m2	100,000	34,00	3 400,00
32	M	1001	Malus hybrida " Van Eseltine "	kus	5,000	10 791,81	53 959,05
33	M	1002	Prunus subhirtella Fukubana	kus	5,000	5 049,96	25 249,80
34	K	1024	výsadba stromu- v ceně 50% výměna substrátu v jamce, kotvení třemi kůly, úvazky, ochrana kmene	kus	10,000	3 750,00	37 500,00
35	K	1037	přesun hmot pro krajinářské a sadovnícké úpravy do vzdálenosti 5000m	kpl	1,000	3 500,00	3 500,00

Příloha F: Položkový rozpočet - chodník k autobusové zastávce u ZŠ směr Plzeň

NABÍDKOVÝ ROZPOČET							
Stavba: Chodník k autobusové zastávce u ZŠ směr Plzeň							
Místo: Třebošná, Americká 146				Datum: 14.04.2023			
Zpracovatel: SWIETELSKY stavební s.r.o.							
PA	T	Kód	Popis	MJ	Množst ⁺	J.cena [CZK]	Cena celkem [CZK ⁺]
Náklady soupisu celkem							450 635,20
D		HSV	Práce a dodávky HSV				450 635,20
D	1		Zemní práce				60 879,00
1	K	122201103R00	Odkopávky nezapažené v hor. 3 do 10000 m3	m3	100,000	142,38	14 238,00
2	K	167101102R00	Nakládání výkopku z hor.1-4 v množství nad 100 m3	m3	100,000	52,60	5 260,00
3	K	162701105R00	Vodorovné přemístění výkopku z hor.1-4 do 10000 m	m3	100,000	161,96	16 196,00
4	K	199000002R00	Poplatek za skládku horniny 1-4	m3	100,000	219,27	21 927,00
5	K	181101102R00	Úprava pláně v zářezech v hor. 1-4, se zhuťněním	m2	25,000	20,76	519,00
6	K	181301101R00	Rozprostření ornice, rovina, tl. do 10 cm do 500m2	m2	25,000	68,59	1 714,75
7	K	180400020RA0	Založení trávníku parkového, rovina, dodání osiva	m2	25,000	40,97	1 024,25
D	5		Komunikace				224 645,00
8	K	599141111R00	Vyplnění spár živičnou záplvkou	m	100,000	97,45	9 745,00
9	K	564871111R00	Podklad ze štrkodrti po zhuťnění tloušťky 25 cm	m2	250,000	279,20	69 800,00
10	K	596215040R00	Kladení zámkové dlažby tl. 8 cm do drtě tl. 4 cm	m2	250,000	272,40	68 100,00
11	M	59245020	dlažba tvar obdélník betonová 200x100x80mm přírodní	m2	250,000	308,00	77 000,00
D	91		Doplnující práce na komunikaci				85 480,00
12	K	917862111RT7	Osazení stojat. obrub.bet. s opěrou lože z C 12/15, včetně obrubniku ABO 2 - 15 100/15/25	m	110,000	426,00	46 860,00
13	K	916561111RT7	Osazení záhon.obrubníků do lože z C 12/15 s opěrou, včetně obrubniku 100/5/20 cm	m	110,000	292,00	32 120,00
14	K	914001121RT6	Osaz.sloupku dopr.značky vč. bet.základu+Al patka, vč.dod. sloupku a značky-IP 11a 2x	kus	1,000	6 500,00	6 500,00
D	99		Staveništní přesun hmot				31 331,20
15	K	998225311R00	Přesun hmot, oprava komunikací, kryt žvč. a bet.	kpl	1,000	31 331,20	31 331,20
D	VN		Vedlejší náklady				48 300,00
16	K	1	zařízení staveniště, mimostaveništní doprava	ks	1,000	8 300,00	8 300,00
17	K	005111021R	Vytčení inženýrských sítí	Soubor	1,000	7 200,00	7 200,00
18	K	012103000	Geodetické práce před výstavbou	Soubor	1,000	5 600,00	5 600,00
19	K	005241020R	Geodetické zaměření skutečného provedení	Soubor	1,000	11 600,00	11 600,00
20	K	005211030R	dopravní opatření	Soubor	1,000	15 600,00	15 600,00

Příloha G: Položkový rozpočet - chodník na přejezdu Keramická, napojení na cyklotrasu

NABÍDKOVÝ ROZPOČET							
Stavba: Chodník na přejezdu Keramická, napojení na cyklotrasu							
Místo: Třemošná, vlakový přejezd Keramická				Datum: 14.04.2023			
Zpracovatel: SWIETELSKY stavební s.r.o.							
Př.	Typ	Kód	Popis	MJ	Množst	J.cena [CZK]	Cena celkem [CZK]
Náklady soupisu celkem							1 245 600,84
D	HSV	Práce a dodávky HSV					1 245 600,84
D	1	Zemní práce					160 254,21
1	K	122201103R00	Odkopávky nezapažené v hor. 3 do 10000 m3	m3	265,000	142,38	37 730,70
2	K	167101102R00	Nakládání výkopku z hor.1-4 v množství nad 100 m3	m3	265,000	52,60	13 939,00
3	K	162701105R00	Vodorovné přemísťování výkopku z hor.1-4 do 10000 m	m3	265,000	161,96	42 919,40
4	K	199000002R00	Poplatek za skládku horniny 1- 4	m3	265,000	219,27	58 106,55
5	K	181101102R00	Úprava pláně v zářezech v hor. 1-4, se zhutněním	m2	58,000	20,76	1 204,08
6	K	181301101R00	Rozprostření ornice, rovina, tl. do 10 cm do 500m2	m2	58,000	68,59	3 978,22
7	K	180400020RA0	Založení trávníku parkového, rovina, dodání osiva	m2	58,000	40,97	2 376,26
D	5	Komunikace					591 537,05
8	K	599141111R00	Vyplnění spár živčnou záplivkou	m	49,000	97,45	4 775,05
9	K	564871111R00	Podklad ze štěrkodrti po zhutnění tloušťky 25 cm	m2	385,000	279,20	107 492,00
10	K	596215040R00	Kladení zámkové dlažby tl. 8 cm do dřevě tl. 4 cm	m2	385,000	272,40	104 874,00
11	M	59245020	dlažba tvar obdélník betonová 200x100x80mm přírodní	m2	385,000	308,00	118 580,00
12	K	564861111R00	Podklad ze štěrkodrti po zhutnění tloušťky 20 cm	m2	240,000	241,30	57 912,00
13	K	564952111R00	Podklad z mechanicky zpevněného kameniva tl. 15 cm	m2	240,000	266,40	63 936,00
14	K	577132111R00	Beton asfalt. ACO 11+ obrusný, š.nad 3 m, tl. 4 cm	m2	240,000	248,70	59 688,00
15	K	577152123R00	Beton asfalt. ACL 16+ ložný, š. nad 3 m, tl. 6 cm	m2	240,000	309,50	74 280,00
D	91	Doplňující práce na komunikaci					60 350,00
16	K	917862111RT7	Osazení stojat. obrub.bet. s opěrou,lože z C 12/15, včetně obrubníku ABO 2 - 15 100/15/25	m	75,000	426,00	31 950,00
17	K	916561111RT7	Osazení záhon.obrubníků do lože z C 12/15 s opěrou, včetně obrubníku 100/5/20 cm	m	75,000	292,00	21 900,00
18	K	914001121RT6	Osazsloupku dopr.značky vč. bet.základu+A1 patka, vč.dod. sloupku a značky-IP 11a 2x	kus	1,000	6 500,00	6 500,00
D	99	Staveništní přesun hmot					38 059,58
19	K	998225311R00	Přesun hmot, oprava komunikací, kryt živič. a bet.	kpl	1,000	38 059,58	38 059,58
D	VN	Vedlejší náklady					395 400,00
20	K	1	zařízení staveniště,mimostaveništní doprava	ks	1,000	10 500,00	10 500,00
21	K	005111021R	Vytčení inženýrských sítí	Soubor	1,000	10 400,00	10 400,00
22	K	012103000	Geodetické práce před výstavbou	Soubor	1,000	6 200,00	6 200,00
23	K	005241020R	Geodetické zaměření skutečného provedení	Soubor	1,000	12 500,00	12 500,00
24	K	005211030R	dopravní opatření - náklady na výluku	Soubor	1,000	355 800,00	355 800,00

Příloha H: Položkový rozpočet - úprava prostranství u Formanky, Třemošná

NABÍDKOVÝ ROZPOČET							
Stavba: Úprava prostranství u Formanky, Třemošná							
Místo: Třemošná, Družstevní 558		Datum: 14.04.2023					
Zpracovatel: SWIETELSKY stavební s.r.o.							
Př.	Typ	Kód	Popis	MJ	Množství	J.cena [CZK]	Cena celkem [CZK]
Náklady soupisu celkem							2 874 515,60
D HSV Práce a dodávky HSV							2 645 405,60
D 1 Zemní práce							479 668,28
1	K	121101100R00	Sejmutí ornice, pl. do 400 m2, přemístění do 50 m	m3	100,000	145,35	14 535,00
2	K	122201103R00	Odkopávky nezapažené v hor. 3 do 10000 m3	m3	717,500	142,38	102 157,65
3	K	167101102R00	Nakládání výkopku z hor. 1-4 v množství nad 100 m3	m3	717,500	52,60	37 740,50
4	K	162701105R00	Vodorovné přemístění výkopku z hor. 1-4 do 10000 m	m3	717,500	161,96	116 206,30
5	K	199000002R00	Poplatek za skládku horniny 1- 4	m3	717,500	219,27	157 326,23
6	K	181101102R00	Úprava pláně v zářezech v hor. 1-4, se zhutněním	m2	1 435,000	20,76	29 790,60
7	K	181301101R00	Rozprostření ornice, rovina, tl. do 10 cm do 500m2	m2	200,000	68,59	13 718,00
8	K	180400020RA0	Založení trávníku parkového, rovina, dodání osiva	m2	200,000	40,97	8 194,00
D 5 Komunikace							1 409 903,30
9	K	599141111R00	Vyplnění spár živičnou záplivkou	m	74,000	97,45	7 211,30
10	K	564871111R00	Podklad ze štěrkodrti po zhutnění tloušťky 25 cm	m2	615,000	279,20	171 708,00
11	K	596215040R00	Kladení zámkové dlažby tl. 8 cm do drtě tl. 4 cm	m2	615,000	272,40	167 526,00
12	M	59245020	dlažba tvar obdélník betonová 200x100x80mm přírodní	m2	615,000	308,00	189 420,00
13	K	564861111R00	Podklad ze štěrkodrti po zhutnění tloušťky 20 cm	m2	820,000	241,30	197 866,00
14	K	564952111R00	Podklad z mechanicky zpevněného kameniva tl. 15 cm	m2	820,000	266,40	218 448,00
15	K	577132111R00	Beton asfalt. ACO 11+ obrusný, š.nad 3 m, tl. 4 cm	m2	820,000	248,70	203 934,00
16	K	577152123R00	Beton asfalt. ACL 16+ ložný, š. nad 3 m, tl. 6 cm	m2	820,000	309,50	253 790,00
D 91 Doplnující práce na komunikaci							535 110,00
17	K	917862111RT7	Osazení stojat. obrub bet. s opěrrou, lože z C 12/15, včetně obrubníku ABO 2 - 15 100/15/25	m	835,000	426,00	355 710,00
18	K	916561111RT7	Osazení záhon.obrubníků do lože z C 12/15 s opěrrou, včetně obrubníku 100/5/20 cm	m	550,000	292,00	160 600,00
19	K	914001121RT6	Osaz.sloupku dopr.značky vč. bet.základu+Al patka, vč.dod. sloupku a značky-IP 11a 2x	kus	2,000	6 500,00	13 000,00
20	K	915701111R00	Zřízení vodorovného značení z nátěr.hmot tl.do 3mm, zastávka BUS	m2	2,500	2 320,00	5 800,00
D 99 Staveništní přesun hmot							71 554,02
21	K	998225311R00	Přesun hmot, oprava komunikací, kryt žiřč. a bet.	kpl	1,000	71 554,02	71 554,02
D VN Vedlejší náklady							149 170,00
22	K	1	zařízení staveniště,mimostaveništní doprava	ks	1,000	28 350,00	28 350,00
23	K	005111021R	Vytvoření inženýrských sítí	Soubor	1,000	27 320,00	27 320,00
24	K	012103000	Geodetické práce před výstavbou	Soubor	1,000	23 400,00	23 400,00
25	K	005241020R	Geodetické zaměření skutečného provedení	Soubor	1,000	41 600,00	41 600,00
26	K	005211030R	dopravní opatření	Soubor	1,000	28 500,00	28 500,00
D PSV Práce a dodávky PSV							229 110,00
D 401 Veřejné osvětlení							157 820,00
27	K	460202303	zemní práce pro VO	kpl	1,000	66 000,00	66 000,00
28	K	741373002	svítidlo veřejného osvětlení LED 16W - kompletní dodávka	kpl	3,000	26 740,00	80 220,00
29	K	210280001	revize montážních prací	ks	1,000	5 000,00	5 000,00
30	K	R.1	doprava	kpl	1,000	6 600,00	6 600,00
D 800 Sadové úpravy							71 290,00
31	K	1019	plošná úprava lože záhonů	m2	110,000	34,00	3 740,00
32	M	1001	Potentilla fruticosa 'Lovely Pink' - kontejner 1 l	kus	40,000	44,00	1 760,00
33	M	1002	Tilia x vulgaris 'Pallida' - zemní bal, ok 14-16cm, vk	kus	5,000	4 638,00	23 190,00
34	K	1024	výsadba stromu- v ceně 50% výměna substrátu v jamce, kotvení třemi kůly, úvazky, ochrana kmene	kus	10,000	3 750,00	37 500,00
35	K	1841	Výsadba dřeviny s balem D přes 0,1 do 0,2 m do jamky se zalitím v rovině a svahu do 1:5	kus	40,000	40,00	1 600,00
36	K	1037	přesun hmot pro krajinářské a sadovnícké úpravy do vzdálenosti 5000m	kpl	1,000	3 500,00	3 500,00

Abstrakt

Chalupa, P. (2023). *Porovnání občanské vybavenosti vybraných obcí Plzeňského kraje* [Bakalářská práce, Západočeská univerzita v Plzni].

Klíčová slova: občanské vybavení, město Třemošná, město Horšovský Týn, město Planá, dotazníkové šetření

Tématem této bakalářské práce je porovnání občanského vybavení ve vybraných obcích Plzeňského kraje. Pro toto porovnání byly zvoleny obce Třemošná, Horšovský Týn a Planá. V úvodní kapitole byly definovány pojmy související s občanským vybavením obcí. V dalších kapitolách byl analyzován a následně porovnán současný stav občanského vybavení jednotlivých obcí. Při analýze se vycházelo z dat dostupných ve strategických plánech zkoumaných obcí. Následně byl obyvatelům těchto obcí rozeslán dotazník ohledně spokojenosti s dostupností a kvalitou občanského vybavení. Výstupem práce bylo zhodnocení úrovně občanského vybavení v jednotlivých obcích a navržení a kalkulace možných opatření pro první ze zkoumaných obcí, tedy Třemošnou.

Abstract

Chalupa, P. (2023). *The compare of civic amenities in the self-government territories of Pilsen Region* [Bachelor Thesis, University of West Bohemia].

Key words: civic amenities, the city of Třemošná, the city of Horšovský Týn, the city of Planá, questionnaire

The topic of this Bachelor Thesis is a comparison of civic amenities in the self-government territories of Pilsen Region. For this comparison were chosen the municipalities of Třemošná, Horšovský Týn and Planá. In the introductory chapter there were defined terms related to civic amenities of municipalities. In other chapters, the current state of civic amenities in individual municipalities was analyzed and subsequently compared. The analysis was based on the data available in the strategic plans of the selected municipalities. Subsequently a questionnaire regarding satisfaction with the availability and quality of civic amenities was sent to the residents of selected municipalities. The result of this thesis was the assessment of the level of civic amenities in selected municipalities and the suggestion and calculation of possible precautions for the first of the selected municipalities, i.e. Třemošná.